

VINERI • 23 DECEMBRIE 2011 • ANUL LXI NR. 51-52

FOAIA

FONDAT ÎN 1951

românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

***Crăciun
fericit!***

***La mulți
ani!***

Ion Creangă

Nașterea Mântuitorului

În Betleem colo-n oraș
Dormeau visând locuitorii
Iar lângă turmă, pe imaș
Stăteau de pază, treji, păstorii.

Și-n miez de noapte dulce cânt
Din cer cu stele-a răsunat
Se rumenise cerul sfânt
Păstorii s-au cutremurat.

Din slăvi un înger coborî:
„Fiți veseli!” – îngerul le-a spus
„Plecați, și-n staul veți găsi
Pe Craiul stelelor de sus!”

Păstorii veseli, în oraș
Spre staul cu pași iuți porniră
Și-un prunc atât de drăgălaș
Acolo-n paie ei găsiră.

Nici leagăn moale, nici vreun pat
Doar fân mirositor pe jos,
Pe fân, în iesle stă culcat
Micuțul prunc: Iisus Christos.

El, Fiul domnului și Crai
Al stelelor de farmec pline
De-atunci cu drag, la voi, din Rai
Cu fiecare iarnă vine!...

Casa, casă să vă fie,
masa, masă să rămâie,
iar în jurul ei să vie
oameni buni, de omenie,
să v-aducă veselie,
gânduri bune, cumpătate
și urări de sănătate,
zile multe și prospere,
de la Dumnezeu putere
să învingeți relele
ce vă-ncurcă viețile!

„Foaia românească”
vă urează să aveți
un an nou cu bucurie!

București

DRP a deschis sesiunea de finanțare pentru anul 2012

Departamentul pentru Românii de Pretutindeni anunță lansarea sesiunii de finanțare a proiectelor pentru anul 2012. Solicitanții (asociațiile, fundațiile, organizațiile, instituțiile sau persoanele fizice și juridice reprezentative aparținând comunităților românești de pretutindeni din afara granițelor) vor trimite, în perioada 15 decembrie 2011 – 31 ianuarie 2012:

Cererea de finanțare pe suport hârtie, împreună cu anexele, prin corespondență recomandată sau curier la sediul DRP, la următoarea adresă: *Departamentul pentru Românii de Pretutindeni, Bulevardul Primăverii, nr. 22, sector 1,*

cod poștal 011972, București, România.

Cererea de finanțare trebuie să respecte termenul limită de depunere: 31 ianuarie 2012 (data poștei). Cererile trimise după această dată nu vor fi considerate eligibile.

Cererea de finanțare electronică, în format Word, prin e-mail, la următoarea adresă: drp@dprp.gov.ro.

Valoarea maximă solicitată pentru un proiect nu trebuie să depășească sumele specificate pentru fiecare program:

◆ Cultură – „Constantin Brâncuși” – maximum 45.000 lei

◆ Educație – „Nicolae

Iorga” – maximum 45.000 lei

◆ Mass-media – „Mihai Eminescu” – maximum 90.000 lei

◆ Spiritualitate și tradiție – „Andrei Șaguna” – maximum 90.000 lei.

Un solicitant nu poate depune mai mult de un proiect pe an pentru un Program de finanțare (maxim 4 proiecte pe an, câte unul pentru: Cultură – „Constantin Brâncuși”, Educație – „Nicolae Iorga”, Mass-media – „Mihai Eminescu”, Spiritualitate și tradiție – „Andrei Șaguna”).

Beneficiarii finanțărilor nerambursabile DRP vor fi anunțați după data de 15 martie 2012.

Consulatul General al României la Seghedin urează tuturor cititorilor săptămânalului „Foia românească” sărbători fericite și un An Nou, 2012, cu multe realizări.

Magia sărbătorilor de iarnă să vă lumineze sufletele. Fie ca anul care vine să fie pentru Dumneavoastră o punte spre ceva mai bun, mai luminos. Anul nou să vă dăruiască sănătate, pace în suflet și prosperitate pentru Dumneavoastră și familie. „La mulți ani!” vă urează:

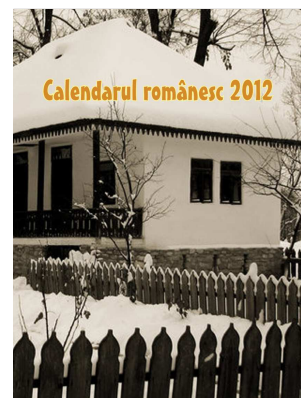
Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria

Calendarul românesc 2012

Dragi cititori,
Sfârșitul anului nu aduce, din păcate, numai vești bune și cadouri. După cum ați putut vedea, în acest număr v-am făcut un mic cadou, un calendar de perețe pe anul 2012, pe care vi-l dăruim cu cel mai mare drag, mai ales pentru că foarte mulți ni l-ați solicitat. Sperăm să vă fie de folos, iar fotografia celor două fetițe române din Micherechi să vă înfrumusețeze fiecare clipă când îl veți privi.

Vestea proastă este în legătură cu almanahul revistei noastre, „Calendarul românesc 2012”, care nu va apărea până la Crăciun, ci numai la început de ianuarie, probabil până la Bobo-

tează. „Calendarul românesc 2012” va putea fi procurat, ca de obicei, de la școlile și bisericile românești, dar va putea fi cumpărat sau comandat și de la redacția noastră (5700 Iula, str. Doja nr. 8, tel.: 06-66/361-789 sau foaia@foaia.hu). E.I.

Următorul număr al săptămânalului nostru
va apărea în data de 6 ianuarie 2012

Ștefan Oroian, distins cu premiul „Pentru minorități” pe 2011

În acest an, distincțiile „Pentru minorități” au fost înmânate în Sala Vânătorilor din Parlamentul ungar, pe 16 decembrie, în preajma Zilei Minorităților. Aceasta a fost stabilită de Parlamentul de la Budapesta în anul 1995 prin aderarea la Declarația ONU pentru drepturile minorităților naționale, etnice și religioase. Din cadrul comunității românești din Ungaria, în acest an a fost distins artistul plastic Ștefan Oroian.

La festivitatea de premiere a participat alături de vicepremierul Navracsics Tibor și secretarii de stat Szászfalvi László, Balog Zoltán și dr. Latorcai Csaba. Vicepremierul a precizat: „Numai împreună putem fi puternici și prosperi. Iarăși suntem în preajma sărbătorilor, când ne arătăm respectul față de aceia care ne fac cultura și vi-

ața de zi cu zi mai diversificată și, astfel, comunitatea mai puternică. Ungaria este un exemplu de policonomie, aici de sute de ani trăiesc în pace, unii lângă alții, naționalitățile. Secole de-a rândul a fost un lucru obișnuit să se vorbească în mai multe limbi, importantă a fost înțelegerea. Au fost câțiva ani tragici, care au adus conflicte, dar

creдем că națiunile și naționalitățile din centrul Europei sunt sortite unei conviețuiri pașnice. Numai atunci avem viitor, dacă Centrul Europei iarăși, mereu și permanent, îl putem păstra ca pe o regiune a conviețuirii pașnice.”

În același timp, vicepremierul Navracsics Tibor a anunțat că începând cu anul 2012 distincțiile decernate cu acest prilej vor purta denumirea de Premii pentru naționalități, în concordanță cu terminologia folosită în noua constituție și în Legea drepturilor naționalităților.

Din cadrul comunității românești din Ungaria, în acest an a fost distins cu Premiul „Pentru minorități” artistul plastic Ștefan Oroian. În cuvântul de laudatio s-a subliniat activitatea complexă atât în cadrul comunității românești din Ungaria, dar și ca artist de talie europeană. De la profesorul de desen la liceul românesc din Julia, redactor șef la Foia românească, până la fondatorul și organizatorul corului julan „Pro musica”, dar și membru în prezidiul

Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria. Artist de talie europeană, ale cărei lucrări au fost expuse nu numai în Ungaria, dar și în România, Paris, Roma, Veneția, Zürich, în cadrul unor expoziții colective, dar și personale. Este membru al mai multor asociații ale artiștilor plastici din Ungaria și România, precum și deținător a numeroase premii. Un om deosebit, atent, săritor, personalitate nobilă, condus de misiunea predestinării sale.

În acest an au mai primit Premiul „Pentru minorități”, Erdei Ferenc, personalitate marcantă a minorității germane, Petro László, pedagog slovac de înal-

tă ținută, dr. Issekutz Sarolta, pentru activitatea din cadrul minorității armenie, Grupul de dansuri populare bulgare „Jantra”, Teatrul Sârb din Ungaria, iar pentru activitatea complexă pe care o desfășoară în cadrul comunității rromme din Ungaria: scriitoarea Pató Gabriella Selam, jurnalistul Balogh István Szilveszter, Gergely Dezső pentru activitatea misionară și socială, Szabóné Kármán Judit, specialist în problemele rromme.

După festivitatea de decernare a premiilor a urmat un program artistic, susținut de reprezentanți ai minorităților din Ungaria.

Gabriela Enea Elekes

Dr. Ioan Ciotea, premiatul județului Bichiș

La nivel județean, minoritățile bichișene au fost sărbătorite în data de 9 decembrie, la Tótkomlós. La invitația Comisiei pentru resurse umane a Consiliului Județean Bichiș, reprezentanții a cinci minorități au participat la eveniment. Cu ocazia Zilei Minorităților s-a acordat distincția „Pentru minoritățile din județul Bichiș” pentru persoane sau grupuri din comunitățile de germani, țigani, polonezi, slovaci și români.

La propunerea autoguvernaților minoritare și organizațiilor civile, distincțiile au fost acordate acestor persoane sau grupuri care au depus eforturi pentru comunitatea lor. Cele cinci distincții „Pentru Minoritățile din Județul Bichiș” au fost înmânate de Tolnai Péter, președintele Comisiei pentru resurse umane a Consiliului Județean Bichiș. În anul 2011 au fost distinși: vicepreședintele Autoguvernației Germane din Julia, Szilágyiné Solymos Mária, conducătoarea Corului Chopin din Bichișciaba, Rázga Józsefné,

președintele Organizației Slovacilor din Tótkomlós, Bajczér Jánosné, formația țigănească „Fekete Gyémántok” și președintele Autoguvernației Românești din Julia, dr. Ioan Ciotea. Dr. Ioan Ciotea a fost propus pentru acest premiu de către Asociația Culturală Română „Mihai Părdi” din Otlaca-Pustă.

Domnul Ioan Ciotea fiind absent la eveniment din motive personale, distincția a fost preluată de dr. Kovács József, directorul Spitalului Județean „Pándy Kálmán” din Julia. „Domnul dr. Ioan Ciotea, medic pri-

mar șef al secției de traumatologie la Spitalul Județean din Julia, lucrează pentru comunitatea românilor din Ungaria în mod voluntar. Ca președinte al Autoguvernației Românești din Julia și al Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria se implică în mod activ în viața culturală și publică a acestei comunități. Ioan Ciotea depune eforturi mari pentru sprijinirea instituțiilor și inițiativelor românești din Julia și județul Bichiș. El a dat dovadă atât în județ, cât și peste hotarele județului, că este devotat păstrării identității la nivel de comunitate”, a spus în cuvintele sale de apreciere Tolnai Péter.

Cu cinci zile mai târziu, pe 14 decembrie, președintele Comisiei pentru resurse umane a Consiliului Județean Bichiș a înmănat distincția pentru dr. Ioan Ciotea, personal, la spita-

lul din Julia. Au mai fost de față deputatul parlamentar dr. Kovács József, președintele Autoguvernației Județului Bichiș, Emilia Martin, și reprezentanta Asociației Culturale Românești „Mihai Părdi” din Otlaca-Pustă, Elvira Ardelean. Preluând distincția județeană, domnul Ciotea și-a exprimat surprinderea, deoarece nu este obișnuit să-i fie recunoscute eforturile depuse, la nivel de premii. A măr-

turisit, în același timp, că, din păcate, în ultima perioadă, nu s-a putut implica în evenimentele românești cum și-ar fi dorit, fiind foarte ocupat cu activitatea profesională. Emilia Martin i-a adresat provocarea președintelui UCRU ca această distincție să-i dea o nouă energie și răbdare în continuare în activitatea desfășurată în folosul românilor din Ungaria.

R. Păcaș

Lumina Păcii în parohiile românești din Ungaria

În seara zilei de 17 decembrie, Lumina Sfântă de la Bethleem a sosit la Seghedin. De peste 20 de ani, ORF Austria și orașul Linz aduc de la Biserica Nașterii Domnului din Beethleem o candelă cu lumină sfântă, distribuită apoi în toată Europa și peste ocean.

Lumina Păcii și a Eumenismului a fost întâmpinată în Domul catolic de credincioși veniți din euro-regiune, români, sârbi și maghiari, în acorduri muzicale superbe și colinde românești interpretate de câțiva membri ai Orchestrei și Corului Filarmonicii Banatului din Timișoara.

„Ideea de a aduce Lumina Sfântă la Seghedin a venit din partea domnului

Gheorghe Moldovan (n.r. – comisar șef, președintele International Police Association Timiș). De șapte ani ei duc de la Viena la Timișoara Lumina din Betleem și domnia sa ne-a propus ca în acest an să o împartă și cu noi. Mulțumesc și generalului de brigadă Lukács János, șeful Inspectoratului de poliție Csongrád că a îmbrățișat această idee și, împreună cu colegii săi, a pus umărul la organizarea evenimentului. Doresc tuturor ca adevărata lumină simbolizată de această flacără să ne îmbogățească sufletul cu dragostea ei, să ne îndrume cu adevărat spre rostul și voinea noastră, căci prin aceasta ne putem întări și îmbogăți reciproc în pe-

rioada sărbătorilor, dar și mai târziu”, a spus în allocuțiunea sa Kiss-Rigó László, episcop al diecezei Szeged-Csanád.

Cu acest prilej, în Domul din Seghedin s-a vernisat și o expoziție din picturile renumitului artist timișo-

rean Ștefan Popa Popa's, ce reprezintă portrete ale unor sfinți care s-au născut pe teritoriul Italiei. „Am venit cu plăcere și cu bucurie într-un Dom catolic, pentru că și eu sunt catolic... Cu bucurie pentru că este săptămâna Nașterii Domnului și lumina care se așterne asupra noastră, bucuria care se aduce pe sufletele și pe chipurile noastre să încoroneze viața noastră de zi cu zi. Pilda Domnului să fie valabilă și cu credință să pășim în lumina care ne este dată de către bunul Dumnezeu”, ne-a declarat Ștefan Popa Popa's.

Lumina Sfântă din Betleem a fost preluată în Domnul din Seghedin și de PS Siluan, episcopul româ-

nilor ortodocși din Ungaria. „E un eveniment deosebit. Lumânările și lumina, în general, în biserică are un simbolism aparte, o însemnătate specială, pentru că pe de o parte este o jertfă, lumânarea se arde și se consumă în ea însăși, pe de altă parte răspândește în jurul ei această lumină care ne dă bucurie, ne dă speranțe și care ne trimite cu gândul la Lumina cea mai presus de noi, la Lumina pe care Dumnezeu și nașterea sa au adus-o în această lume. Este o ocazie specială și o binecuvântare și pentru credincioșii noștri, ca și acum, la Nașterea Domnului să putem împărți Lumina de la Betleem”, a spus PS Siluan.

I.K.

București și Budapesta, vecinătăți spirituale

Cu prilejul vizitei în Ungaria a primarului general al municipiului București, profesor doctor Sorin Oprescu, joi, 15 decembrie, a fost organizată la Palatul Gerbeaud din Budapesta expoziția cu titlul: „Trecut și prezent în monumentalistica Bucureștiului”. Primarul municipiului București a arătat că problemele cu care se confruntă cele două capitale sunt de aceeași natură, iar vizita sa la Budapesta are loc după pregătiri lungi și se dorește a fi începutul unei colaborări fructuoase între cele două capitale.

În cadrul expoziției, dl. academician Răzvan Theodorescu a susținut expunerea „Româno-Hungarica” în care a arătat că cele două capitale europene se leagă prin punțile trainice ale trecutului. A amintit că în urmă cu 150 de ani George Barițiu spunea: „De 900 de ani, istoria Ungariei se scrie cu ajutorul românilor și istoria românilor se scrie cu ajutorul maghiarilor”. A precizat că orașul Buda a jucat un rol esențial pentru relațiile economice și politice ale spațiului românesc cu Centrul și Occidentul Europei. Pentru istoria României, un moment cu totul particular a fost marcat de prezența celor doi feudali de origine română, voievodul lancu de Hunedoara și re-

gele Matia Corvin de la Buda și Visegrád, Renașterea corviniană constituind un impuls și pentru realizările din spațiul actual românesc. Academicianul român a mai adăugat: „Nu se poate uita nici faptul că una din primele gramatici românești, *Gramatica românească de îndreptare a tinerilor*, scrisă de Constantin Diaconovici Loga, a apărut la Buda, în 1822, un an după ce Zaharia Căralechi alcătuieste la Buda *Biblioteca românească*, o publicație pentru națiunea românească, iar în 1825, Dinicu Golescu o culegere a tratatelor ruso-turce”. Răzvan Theodorescu a mai amintit cooperarea lui Victor Babeș cu savantul maghiar Hógyes Andre pentru crearea Institutului Pasteur, sau faptul că piesa „Năpasta” a lui I.L. Caragiale a fost jucată cu succes în 1903 la Teatrul Național din Budapesta. Dar și prietenia dintre Bartók Béla și George Enescu, sau faptul că muza marelui sculptor român,

Constantin Brâncuși, a fost renumita Domnișoara Pogany, de origine maghiară. Acad. Răzvan Theodorescu a amintit și apariția cărții „Bucureștiul maghiar”, scrisă de Hilda Hen, care este un omagiu comunității maghiare din București, carte lansată la Târgul Internațional de Carte Gaudemus – 2011. De asemenea, a amintit cartea *Mariiei Berényi*, „Poveștile caselor. Români în Buda și în Pesta”, lansată nu demult

la Academia Română, ca mărturie ale punților care leagă cele două capitale.

„Acestea sunt numai câteva lucruri care ne aduc împreună. Politicienii pot să creeze scenarii, dar istoria o fac acești oameni, ortodocși și catolici, care au lăsat aceste urme în cărți, opere de artă sau clădiri, și acestea sunt adevărate punți. Dincolo de avaturile istoriei, dincolo de posibile momente de încordare între români și unguri, există vecinătăți spirituale, Budapesta fiind un reper în istoria central-est europeană și în istoria românească”, a mai spus Răzvan Theodorescu.

Vizita primarului general al Bucureștiului, Sorin Oprescu, a continuat în 16 decembrie, când s-a întâlnit cu primarul general al Budapestei, *Tarlós István*.

În cursul acestei zile a avut loc și o întâlnire la care s-a discutat despre problema ridicării unei biserici ortodoxe române și a unui Centru Românesc reprezentativ în capitala Ungariei. Cu ocazia vizitei la Budapesta a primarului Sorin Oprescu, PF Părinte Patriarh Daniel a trimis prin acesta o cerere către primarul Budapestei pentru soluționarea vechiului deziderat al românilor din capitala ungară, care de peste 100 de ani slujesc și se roagă într-o capelă pusă la dispoziție de marele mecena Emanuil Gojdu. Inițiativa se bucură de sprijinul tuturor oficialităților. La eveniment a luat parte și ambasadorul Victor Micula și PS Părinte Siluan, Episcopul Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria.

G. Enea Elekes

Colaborare militară exemplară

În următorul an, batalionul mixt româno-maghiar de menținere a păcii va fi condus de maiorul român Mircea Ștefanuț. De 13 ani încoace, de la înființarea batalionului, comanda acestuia se rotește de la români la maghiari. Ceremonia de predare-primire a avut loc în cazarma din Hódmezővásárhely, pe 13 decembrie. La eveniment a participat și amba-

sadorul Victor Micula, care a accentuat importanța

acestei colaborări militare dintre români și maghiari.

Premiile ICR Budapesta pe anul 2011

Într-un cadru festiv, la Palatul Dunărea din Budapesta, Institutul Cultural Român a acordat în 14 decembrie, Premiile ICR Budapesta pe anul 2011, ca dovadă a dialogului și respectului reciproc între cele două culturi, un gest prin care ICR onorează cultura Ungariei. Au fost prezenți conducătorul celor 17 institute culturale române din lume, *Horia Roman Patapievic*, *Mircea Mihăieș*, vicepreședinte al ICR, E.S. dl Ambasador *Victor Micula*, *Judit Homerstein*, secretar de stat la Ministerul Resurselor Naționale din Ungaria.

În deschiderea ceremoniei, *dr. Brîndușa Armanca* a făcut și un bilanț al anului în curs, precizând că aproximativ 100 de acțiuni culturale desfășurate la Budapesta și Seghedin poartă girul instituției pe care o conduce, la care se adaugă 7 evenimente multiculturale organizate în cadrul EUNIC, împreună cu cele 17 institute culturale din Budapesta.

Horia Roman Patapievic a arătat că strategia instituției pe care o conduce din anul 2005 se bazează pe a nu face nimic de unul singur și a fi prieten cu cei din mediul în care se propagă cultura. „Față de marile culturi, precum, cultura franceză sau engleză, noi ceilalți avem și un mare avantaj: dacă ești român, maghiar, polonez, bulgar sau ceh, trebuie să știi și o altă cultură, limbă, ai marele avantaj de a fi tu însuși. De aici rezultă o afinitate profundă a oamenilor din aceste culturi. Viitorul aparține acelor care dincolo de cultura și limba lor cunosc și

alte culturi, alte limbi. Viitorul este al celui pentru care setea pentru altă cultură nu este o noțiune administrativă despre multiculturalism. Acesta este timpul nostru”, a încheiat *Horia Roman Patapievic*.

Directorul ICR Budapesta a precizat că este al 5-lea an când Institutul acordă premii unor personalități din țara gazdă, premii ce constau în trofee de bronz realizate de sculptorul *Peter Jecza*. În acest an, Premiul de excelență culturală ICR a fost decernat doamnei *Schmidt Mária*, istoric, profesor universitar, director al Muzeului Casa Terorii din Budapesta, pentru prestigioasa contribuție la studiul istoriei recente a spațiului ex-comunist și pentru consecvența cu care se dedică educației tinerei generații ca profesor universitar și prin programele Muzeului Casa Terorii din Budapesta. Cu emoție, *Schmidt Mária* a mulțumit pentru onoarea care i-a fost făcută și a adăugat: „Cu inima deschisă trebuie să privim unii spre alții, acesta va fi în folosul nostru în secolul 21”.

Premiul Media pe anul 2011 a fost acordat jurnalistului *Vörös T. Károly*, redactor la *Népszabadság* și *Kritika*, pentru felul în care ține sus stindardul profesiei de jurnalist, militând pentru demnitatea profesiei și pentru libertatea de expresie fără de care jurnalismul nu poate exista.

După festivitatea de decernare a premiilor a urmat concertul susținut de „prințesa naiului”, *Oana Lianu*, care a încântat publicul prin măiestria ei. Publicul a răsplătit-o pe artista româncă cu aplauze la scenă deschisă.

Gabriela Enea Elekes

Colinde vechi care îți umple sufletul de bucurie

Colindele românești au răsunat duminică, 18 decembrie, în sediul Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria, unde corul „Pro Musica” din *Jula* a susținut un concert de colinde pentru românii din oraș. Coriștii au ținut ca înainte de Crăciun să colinde și la porțile sufletelor românilor din Ungaria cu cântece vechi, care îți umple sufletul de bucurie și te luminează.

Colindele specifice românilor sunt, în primul rând, tâlcuirea populară artistică a ceea ce credințioșii au auzit din Evanghelie și din cântările de la strună din biserică. Este o formă populară care în cuvinte simple ne arată bogăția

infinită a tainei iubirii lui Dumnezeu pentru poporul său. Colindele sunt manifestarea cea mai curată și mai frumoasă a recunoștinței noastre față de iubirea lui Dumnezeu pentru noi. Corul „Pro Musica”, în cei douăzeci de ani de activitate corală, se bucură de un frumos repertoriu de colinde, iar în palmaresul său sunt înscrise la fel de numeroase concerte.

În seara de colinde de duminică, înainte ca dirijorul să dea tonul primelor colinde, doamna *Eva Iova*, ca membru al Prezidiului Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria, în calitate de gazdă, a salutat publicul prezent la concert și a felicitat coriștii, care nu

demult au primit distincția „Pro Cultura Minoritatum Hungariae” – „Pentru Cultura Minorităților din Ungaria”. La concert au onorat cu prezența: *PS Siluan*, Episcopul românilor ortodocși din Ungaria, *Călin Cămărășan*, consul general al României la *Jula*, împreună cu soția sa *Mihaela Cămărășan*, *dr. Ioan Ciotea*, președintele UCRU, și mulți alți români din oraș. Seara a continuat într-o atmosferă de sărbătoare prietenească lângă un ceai cald și cozonaci. Seara, în drum spre casă, câțiva coriști au mai poposit cu colinda la Episcopia din *Jula*, unde i-a întâmpinat Preasfințitul Episcop *Siluan*.

Anca Butar

Gheorghe Cohan, comemorat de românii din Hódmezővásárhely

Autogovernarea Românească din *Hódmezővásárhely* a organizat, cu ocazia Zilei Minorităților, pe 17 decembrie, o zi culturală românească.

În cadrul acestui program, membrii autogovernării au comemorat persoana picturii *Gheorghe Cohan* și au depus coroane de flori la placa memorială *Gheorghe Cohan* din strada *Andrássy*. Întâlnirea membrilor comunităților românești din Seghedin și *Hódmezővásárhely* s-a încheiat cu un mic concert intitulat „Praznice fericite” cu melodii de sărbători, in-

terpretate de *Florica Szakál*, studenta Universității din Seghedin. La eveniment

au participat și reprezentanții Consulatului General al României la Seghedin.A.C.

Locul lui Decembrie 89' în istoria României

Nu este o noutate că sentimente nostalgice față de „epoca de aur” erodează de câțiva ani încoace, și mai ales după criza economică revărsată asupra lumii începând cu 2008, trăirile, memoria și conștiința istorică a răsturnării regimului comunist din România. Națiunile au nevoie de evenimente istorice, de realizări fie ale conducătorilor lor care să le ridice prestigiul, dar mai ales de acțiuni, momente de curaj și solidaritate ale maselor pentru a-și conserva ființa pusă în pericol și a-și recâștiga demnitatea lezată.

În istoria românilor au existat asemenea momente, momente istorice impulsionate de jos, fără de care o declarație de la Islaz sau o adunare pe Câmpia Libertății la Blaj în 1849, dubla alegere a lui A.I. Cuza la 24 ianuarie 1859 sau chiar adunarea de la Alba Iulia din 1 decembrie 1918 nu ar fi avut loc. Precum nu ar fi avut loc nici acea adunare din Piața Maria din Timișoara în 16 decembrie 1989, finalizată în Piața Palatului din București, pe 22 decembrie 1989, odată cu alungarea cuplului dictatorial al Ceaușescuilor și prăbușirea totalitarismului.

Un asemenea eveniment cu spiritul de sacrificiu al atâtor cetățeni ar fi (fost) normal să devină un eveniment de patrimoniu al istoriei naționale, dar în ultimii ani asistăm la degradarea sa. Dacă la începutul anilor '90 curentul general de opinie era în favoarea sa, subminarea prestigiului său a fost lansată atât din partea vechilor structuri ale regimului totalitar („foștii” de tot felul), cât și dintr-o anumită parte a extremei drepte, mai nou, asistând la o coagulare a ambelor categorii de contestare a ceea ce reprezintă revoluția din decembrie 1989 într-un curent de opinie xenofob, ultranaționalist și proto-talitar. Apărătorii revoluției au fost și ei împărțiți. Unii au avut tot interesul să o apere (dar oare cât de sincer?), aceștia fiind noua clasă politică conducătoare, „emanația” revoluției și a alegerilor libere.

Alții au fost „cei de jos”, care au simțit pe pielea lor lovitura de baston a milițianului, securistului sau glonțul armei și au rămas fideli ideii pentru care și-au pus viața în pericol. Și a rămas o mare categorie de indiferenți cărora le este totuși na ce se spune despre Decembrie 1989. Din păcate, acest eveniment a putut ține mereu loc de senzație pentru tirajele cărților, jurnalelor, dar și pentru audiența posturilor tv. Goana după senzațional, dezvăluiri „șocante” și atitudini „non-conformiste” au infectat cu rapiditate mass-media.

În tot mai multe medii, revoluția a devenit contrarevoluție, adică „lovitură de stat” (oarecum invers decât în Ungaria, unde prima dată lui '56 i s-a zis oficial contrarevoluție, iar ulterior revoluție). Termenul „lovitură de stat” nu numai că-i contestă pe cei care au avut șansa să ajungă în locurile vacante ale puterii părăsite de dictatori (mici și mari), dar a căpătat un iz tot mai mare de compasiune față de cel „lovit” din fruntea statului: dictatorul, el însuși un uzurpator al puterii. Petru că o lovitură de stat, deci un act ilegal, se poate produce numai împotriva unui regim legitim, liber ales sau liber consimțit în vreun fel. Regimul patronat de Ceaușescu nu avea această legitimitate! Lovitură de stat s-a produs de exemplu în Chile în 1973, când președintele liber ales al țării, Salvador Allende, a

fost îndepărtat de la putere prin forța armată, pe când Ceaușescu a fost rezultatul unei lovituri de stat comuniste al cărui ultim act a fost alungarea regelui Mihai I. Executarea la Târgoviște a „odiosului” (termen plin de patos la începutul anilor '90 – azi spus în glumă) a fost o „binefacere” de durată pentru memoria sa și apoi o execuție tocmai de Crăciun, mai bine nici nu le putea prinde jeltorilor săi de peste timpuri.

Tema procesului hulit și întors pe toate fețele ține în continuare cap de afiș. Recent, o revistă de istorie din țară s-a ocupat și ea de subiect. Am rămas crucit fiindcă nu mă așteptam de la o revistă pe care o credeam serioasă să mai pună o piatră la zidul cultului neo-ceaușist. Binecunoscutul jurnalist I. Cristoiu repetă obsesiv ideea „lovituri de stat”, dar nu află niciodată ce urma să se întâmple cu oamenii din stradă, cu cei încarcerați, cu țara în general, dacă nu venea „lovitura de stat”. Deci, corect ar fi fost după logica lui, ca toată lumea să respecte ordinea în stat, o ordine ce ținea România în evul mediu comunisto-ceaușist. Ce viziuni apocaliptice!

Se știe în Ungaria ce a urmat după „contrarevoluție”. Or, dacă Kádár, un comunist considerat moderat, a fost dispus să taie și să spânzure în anii de după 1956, nu văd de ce Ceaușescu ar fi fost mai blând după decembrie

1989. Același jurnalist îl consideră pe Ceaușescu „un mare bărbat de stat”! Mă întreb, ce presupune acest termen pentru I. Cristoiu? Oare sunt Konrad Adenauer, Winston Churchill, F.D. Roosevelt, J.F. Kennedy, Mihail Gorbaciov și alții de aceeași statură morală și politică cu N. Ceaușescu? Meritele pe care acesta și le-a câștigat prin jonglăriile sale de politică externă balansând între occident și sovietici, izraelieni și arabi, mă îndoiesc să fie suficiente, dar și pe acestea și le-a anulat când și-a dat arama pe față în anii '80, iar apoi definitiv în decembrie '89. Oare un mare bărbat de stat scoate armata dotată cu muniție de război împotriva propriului popor și dispune să se tragă în proprii cetățeni?

Ceaușescu a fost un actor perfect, care a trăit în două planuri. În prim plan a trăit în lumea imaginară a unui conducător idolatrizat de popor într-o Românie idealizată în imagini de propagandă. Dar el a trăit și într-un plan secund intim, al realității, fiindcă altfel nu ar fi fost capabil să se mențină 25 de ani la putere și știa în cine să lovească. În decembrie 1989 știa perfect că la Timișoara are de-a face cu propriul popor, dar a preferat ipocrizia, cea care i-a și adus pierirea. Că el n-a făcut compromisuri „nici în fața morții” cred că nu a mirat pe nimeni, nici atunci și nici acum, nu e cazul să-l admirăm pentru asta.

Și-a jucat rolul până la capăt, rol care l-a făcut mare și tare, comportament tipic oricărui dictator ce se crede veșnic. Încăpățănarea sa de refuza realitatea nu este o calitate. Un om mare de stat știe că în politică trebuie să faci compromisuri pentru a salva integritatea și viața cetățenilor și știe și când este momentul să se retragă.

Ascultând cu plăcere despre excursia unui grup de români din Ungaria în România și vizitarea Palatului Parlamentului, am rămas consternat când mi-au relatat că ghidul vorbea despre „domnul Ceaușescu” ca despre ctitorul aceluia edificiu. În limba română termenul de domn trebuie meritat, trebuie să fii cu adevărat domn, or Ceaușescu nu a fost „domn” cu timișorenii, cu bucureștenii, cu femeile însărcinate accidentale, cu copiii instituționalizați ai „epocii de aur”, în fond cu poporul român, iar folosirea apelativului „domn” în cazul său este o jignire adusă victimelor dintotdeauna ale acestui „tovarăș”.

Constat cu mulțumire sufletească faptul că ICR Budapesta a organizat în colaborare cu „Asociația Memorialul Revoluției din 16–22 Decembrie 1989” o expoziție foto de aducere aminte despre revoluție. Este o pietricică de partea dreptății ce vine să contrabalanseze curentul pro-ceaușist din ultima vreme. Revoluția din decembrie 1989 este încă poate prea proaspătă pentru a fi apreciată cum se cuvine, dar sunt convins, peste generații, ea își va primi locul meritat, nu unul marginal, printre marile evenimente din istoria românilor în bulversatul secol XX.

P.S.: La scurt timp de la redactarea acestui articol, Parlamentul României a adoptat cu o majoritate covârșitoare de voturi o inițiativă legislativă privind declararea zilei de 22 decembrie drept Ziua Victoriei Revoluției Române și a Libertății. Să fie într-un ceas bun!

Petru Weber

„Munții noștri aur poartă...”

Am avut din nou fericita ocazie – e drept, cam rară – de a participa la două întâmplări cu adevărat românești, prin conținutul și mesajul lor.

Un mesaj cu greutate, adresat tuturor celor ce încă mai simt și gândesc un pic românește... Un mesaj ce poartă în el nu numai durere ci și speranță... Speranța în continuitatea sufletului românesc pripăsit pe meleaguri mai mult sau mai puțin îndepărtate de Țara Mamă.

Seară rece de noiembrie, la Chitighaz... Ulițe aproape pustii, pe care doar iluminatul public le mai înviorează. Paradoxal, însă, sala bibliotecii de pe lângă Căminul cultural din localitate ne-a primit cu o căldură aparte, ce mi-a adus aminte de serile de iarnă, în care, copil fiind, citeam povești. În acea seară de noiembrie am putut afla lucruri de demult, legate de istoria *Foii românești*, în lumina celor 60 de ani de la apariție. Nu e un timp extraordinar de lung, e totuși o viață de om, mai precis a unei comunități care și-a păstrat în vâltoarea timpului ceea ce se cheamă identitate națională. Din binevoiața doamnei *Eva Iova-Șimon*, redactorul șef al Foii, am putut răsfoi exemplare vechi, îngălbenite de timp ale acestei publicații, am aflat lucruri interesante din istoria ei și a comunității românești din Ungaria anilor '50-'60. De-a dreptul fascinant a fost însă cadrul familiar al acesteia – hai să-i zicem șezători

– în care am povestit și am ascultat istoria – istoria sufletului românesc ilustrat în scrieri românești! Oricum ar fi încercat cineva să ocolească subiectul, tot acolo am ajuns: lipsa fondurilor de finanțare a culturii românești din Ungaria în general, a presei scrise, a mass mediei de naționalitate, a Foii, în special!

De-aici și titlul pe care l-am dat acestei scrieri, un străvechi proverb românesc: „Munții noștri aur poartă, noi cerșim din

Dumnezeu, nu ne e rușine s-o facem, în spiritul Sfinței Scripturi: „Cere și ți se va da!”

Înainte ca vreo minte încetoșată să ne arate degetul mijlociu, să clarificăm o chestie: între a cere și a revendica, e o mică-mare diferență, dacă înțelegeți „ce vașăzică vreau să zic”!

Șmecherilor responsabili de tăierea a 50% din fonduri, le-aș zice vreo două... Înainte însă i-aș întreba ceva: ce mai aveți de gând să ne tăiați?

ută semnificații pe google și trimit bezele din vitrina dichisită cu eurosclipici!

Cu alte cuvinte, avem rădăcini adânci și putem supraviețui și cu puținul pe care-l mai primim, de ici, de colo! NOI suntem munții care poartă aur, niște munți pe care nu-i clintești cu una, cu două! Nu suntem mulți, dar suntem cu atât mai demni!

Seara de 2 decembrie a fost o seară de excepție în Sala Studio a Teatrului Cetății din Iula. A fost mai

vocea amfitrionului: „Doamnelor și Domnilor, Nicu Alifantis!”

Ei bine, am trăit s-o văd și pe asta: concert live al unui din cei mai mari folkisti români! O voce caldă, sinceră, ușor graseiată ce ți se duce direct la inimă... Melodii cunoscute, fredonate ușor de publicul însetat de frumos! Am aplaudat în picioare acest om simplu dar în același timp un artist de excepție, l-am primit în sufletele noastre ca pe un oaspete de seamă! Da, Doamnelor și Domnilor, și Nicu Alifantis e al nostru, cu muzica și versurile sale, cu mesajul pe care-l duce cu el tuturor românilor, oriunde s-ar afla ei în lume!

Știu că nu e mare șofală, dar îmi permit să le mulțumesc în particular acelor oameni de bunăcredință care au sponsorizat această minunată întâmplare a sufletului românesc! Cuvintele sunt prea puține, din păcate... Ne-ar mai trebui și niște chestii financiare, adică bani, bată-i norocul, să mai aducem între noi și pentru noi asemenea valori autentice. Și cine știe, poate, într-o zi cu mai mult soare, vom putea trimite în Parlamentul de la Budapesta pe cineva să ne reprezinte... Un om dintr-o bucată, cu fruntea sus, și nu vreun papă-lapte, un etnomăscărici cu tricolor virtual la izmene!

Până atunci, vom veghea la munții noștri și la aurul din noi!

S-auzim de bine!

Ioan Lițiu din Chitighaz

poartă-n poartă!” Da, Domnilor și Doamnelor, cerșim cu disperare pâinea noastră cea de toate zilele pentru a supraviețui ca minoritari în acest spațiu geografic hărăzit nouă de Dumnezeu și de istorie! Cerem, cerșim, dar o facem nu numai cu disperare, ci și cu bun simț și demnitate – două lucruri care ne caracterizează! Fiind prin excelență un neam cu frică de

Ce-ar fi să vă tăiați din propriile venituri? La asta nu vă duce mintea?!

Sigur că nu, doare chestia! Un lucru e sigur: n-o să dansăm după cum v-ar plăcea! Om fi noi săraci, dar nu proști! Avem valori pe care nimeni nu le poate contesta: avem scriitori, pictori, muzicieni de excepție, oameni de cultură, jurnaliști de profesie, nu căcănari și parveniți ce-

mult decât înălțător să auzi Imnul României la nai, sau, bunăoară, prelucrarea jazz a piesei „Când s-o-mpărțit norocu” în interpretarea grupului Misteria Carpatica din Valea Timocului, unde o mână de români luptă pentru supraviețuirea limbii și culturii strămoșești!

Trebuie să recunosc, m-au trecut fiori de plăcere atunci când am auzit

Festival de colinde la Micherechi

Autogovernarea Românească din Micherechi vă invită să luați parte, împreună cu familiile Dvs., la a doua ediție a Festivalului de colinde, prin care dorim să aducem în inimile tuturor atmosfera creată de nașterea Domnului Isus.

23 decembrie

- ora 16.00: deschiderea festivalului în centrul Micherechiului

- ora 17.00: colinde de Crăciun în Casa de Cultură

Iubitului cler, cinului monahal și dreptmăritorilor creștini și creștine din de Dumnezeu păzita Episcopie Ortodoxă Română din Ungaria, har, milă și pace de la Dumnezeu Tatăl, iar de la noi părintească îmbrățișare și binecuvântare!

Iubiți frați și surori în Hristos Domnul,

*„Hristos se naște, slăviți-L!
Hristos din ceruri,
întâmpinați-L!”
(Catavasiile Nașterii Domnului)*

Sărbătoarea Nașterii Domnului, sau Crăciunul, după cum este cunoscută ea îndeobște în popor, reprezintă an de an un prilej de mare bucurie pentru tot românul. Mai întâi pentru cei mai mici din Neamul nostru, care prin curăția vieții și însași vârsta lor sunt mult mai aproape de Dumnezeu și de Taina Pruncului Cel Sfânt, Născut în ieslea cea săracă din Cetatea Betleemului acum două mii și mai bine de ani, dar despre care, din fericire, încă se mai vorbește în lume și astăzi. Dar și pentru cei mai mari dintre români, ajunși deja la vârsta împlinirilor, sau fiind cu tâmplile cernute de zăpădă, dar care, înaintea lui Dumnezeu, se pot socoti tot copii ai Săi preaiubiți, Crăciunul este pricină de bucurie. Cu toții, în Biserica Ortodoxă, încă de la primele rugăciuni pe care le învățăm de la părinții noștri, aflăm că Tatăl nostru este mai presus de toate Dumnezeu Cel din Ceruri, pe care putem și suntem îndemnați să îl chemăm cu acest nume, pentru că îl merită cu adevărat. Cu toții avem un Tată în Ceruri, iar Acesta este al tuturor. Și având o astfel de dumnezeiască ocrotire, nu ar mai trebui să ne temem de nimic, ci să ne încredințăm și pe noi purtării Sale de grijă. Și să ne bucurăm.

Bucuria tuturor la acest Praznic Dumnezeiesc este întemeiată și nu numai noi, oamenii, suntem chemați la bucurie, ci așa cum spune în repetate rânduri Sfânta Scriptură, la vremea Nașterii în această lume a Fiului lui Dumnezeu din Preacurata Fecioară Maria, în-

Scrisoare Pastorală la sărbătoarea Nașterii Domnului 2011

gerii Săi din Ceruri S-au bucurat cu bucurie mare, de asemenea și păstorii aflați în împrejurimi în acel ceas (Luca 2,10), oameni simpli, din popor, și tot așa și magii-împărați, veniți de departe pentru a se închina Pruncului Născut în iesle și a-l aduce daruri de mare preț (Matei 2,10-11). Oare cum se explică acest sentiment extraordinar al bucuriei, pe care cu toții dorim să îl avem, dar care de cele mai multe ori trece pe lângă noi, fără a ni-l putea impropria?

S-a întâmplat așa pentru că ei au reușit să treacă dincolo de aparențe și să vadă în Cel Nou Născut ceea ce El era cu adevărat și nu doar un simplu copil, asemenea tuturor celorlalți copii care se nasc în lume, ci pe Însuși Trimisul lui Dumnezeu sau Mesia, Cel care dă pace sufletelor noastre (Ioan 14,27), ale celor care îndrăznim să ne punem nădejdea întru Dănsul. Au reușit să recunoască în Pruncul Iisus Hristos pe Dumnezeul Cel adevărat, Căruia au voit să I se închine, din dragoste și să asculte de El, spre deosebire de mai-marii și învățații poporului evreu de mai târziu, care văzându-și socotelile încurcate și planurile răsturnate, înțelegând că Iisus Hristos Domnul are un alt mod de înțelegere a lucrurilor și de acțiune decât cel pe care îl învățaseră ei și mai ales crezând că Acesta le va lua locul și autoritatea, în loc să se bucure, s-au umplut

† SILUAN
din mila lui Dumnezeu
Episcopul Eparhiei
Ortodoxe Române
din Ungaria

de pizmă. Iar către sfârșitul activității pământești a Domnului Hristos au covârșit paharul nelegiuirilor prin uciderea Celui fără prihană, Celui numit de Sfântul Proroc Ioan Botezătorul „Mielul lui Dumnezeu, Care ridică păcatele lumii” (Ioan 1,29,36), știind mai dinainte la ce trebuie să se aștepte de la oameni, de la cei pe care i-a zidit, dacă voiește cu adevărat să îi și mântuiască. Prin moartea Sa de mai târziu a voit Hristos Domnul să stingă odată pentru totdeauna setea de răzbunare și răutatea din sufletele oamenilor, pe care a și înfrânt-o prin puterea jertfei și a sacrificiului Său, pe Cruce, de bună voie asumat. Din păcate, însă, nu toți vor fi în stare să priceapă puterea darului lui Dumnezeu și vor stărui într-ale lor păcate, alunghându-și astfel din suflete pacea cerească și darul bucuriei.

Iubiți cinstitori și închinători ai Celui Născut în peștera Betleemului,

Dacă poruncile lui Dumnezeu sunt multe și doar cel care stăruiește în împlinirea lor va ajunge să le înțeleagă cu adevărat și să le prețuiască, să ne aplecăm și noi asupra acestei descoperiri și să vedem ce ne lipsește ca să fim cu adevărat fericiți.

Prima și cea dintâi poruncă lăsată de Dumnezeu în mod indirect neamului omenesc, dar înscrisă în însăși firea sa a fost aceasta: „Creșteți și vă înmulțiți și umpleți pământul și-l supuneți; și stăpâniți peste peștii mării, peste păsările cerului, peste toate animalele, peste toate vietățile ce se mișcă pe pământ și peste tot pământul” (Facere 1,28). Sunt cuprinse aici mai multe lucruri de o importanță capitală pentru oamenii zidiți de Dumnezeu, după chipul Său, și anume darul și porunca de a se înmulți. „Căci unde este unire, acolo a poruncit Domnul binecuvântarea și viața până în veac” (Psalm 132,3). Unirea presupune dragostea dintre oamenii dăruiți de Dumnezeu unul altuia pentru a nu fi și a nu se simți singuri în această lume, și care în mod firesc sunt chemați mai apoi și spre nașterea de fii. Iar binecuvântarea lui Dumnezeu se vedește mai ales în darul vieții, prin copiii care se nasc în lume și care îi arată pe oameni asemenea lui Dumnezeu, Singurul Făcă-

tor al lumii și Dătător de viață.

Apoi va veni la rând și stăpânirea întregii creații, cu tot ceea ce Dumnezeu a așezat în ea (vietăți de pe pământ, din apă și din înălțime). Așadar dorința aceasta de a stăpâni, care se regăsește, de asemenea, între pornirile sufletului omenesc, are și ea o oarecare întemeiere dumnezeiască legată de începuturi. Dar ambele chemări aflate în om (a nașterii și a stăpânirii), numite de unii instincte, au fost din păcate, în bună măsură, deturnate de la rostul și sensul lor firesc, lăsate de Dumnezeu, așa încât astăzi avem o alergare nestăvilită a omului modern doar înspre plăcerile trupului, încercând să evite cu orice preț responsabilitatea nașterii de fii, iar pe de altă parte dorința de stăpânire asupra naturii s-a îndreptat asupra celorlalți semenii. Și dimpreună cu această dorință de stăpânire s-a mai înfrățit o altă patimă aducătoare de mari nenorociri asupra lumii, și anume cea a lăcomiei de avere. O posibilă cauză a crizei economice care cutremură astăzi întreg mapamondul și îngrijorează pe bună dreptate popoarele în ceea ce privește ziua de mâine, rezidă în „slobozirea” în sufletele oamenilor de astăzi a acestor patimi, care au ajuns să-i stăpânească.

Să înțelegem așadar, că viața cuiva nu stă în dobandirea de avere (Luca 12,15), în stăpânirea celorlalți sau în plăcerile vieții, după cum ne învață mai târziu Cel Căruia astăzi îi prăznuim Nașterea, Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos. Toate acestea lucruri neînțelese în felul în care Dumnezeu a vrut să le înțelegem și luate după bunul nostru plac, se transformă într-o căutare fără sfârșit, provocatoare de suferință celor de lângă noi și sufletelor noastre.

Iubiți credincioși și credincioase,

Dacă Praznicul de astăzi, al Nașterii Domnului este aducător de bucurie, iar lumea în care trăim este plină de tulburare și de suferință, să socotim mai bine ce ne dorim cu adevărat pentru sufletele noastre și pentru cei de o seminție cu noi.

Scrisoare Pastorală

(Urmare din pag. a 8-a)

Oare am vrea să ne transformăm și noi în niște căutători de-a pururea nefericiți și luptători împotriva noastră, a chemării încredințate nouă de Dumnezeu și a fericirii la care El dorește cu dinadinsul să ne facă părtași? Sau ne vom întoarce privirea înspre străbunii noștri, la felul în care au știut să trăiască, luând pildă de la ei și încercând să ne asumăm și noi răspunderile și darurile pe care ni le-a dat Dumnezeu?

Anul acesta care se apropie de ultimele sale file, a fost în întregime dedicat de către Sfântul Sinod al Bisericii noastre Ortodoxe Române cinstirii a două Taine și responsabilități majore ale Neamului nostru Românesc: Taina Cununiei și Taina Sfântului Botez, sau altfel-zis a familiei și educației creștine, întru credința dreptmăritoare, a tinerelor ei vârstare.

Într-adevăr, una dintre grijile majore ale omului secolului XXI, mai ales în condițiile crizei actuale și a nesiguranței viitorului, este și întrebarea: oare cum aş putea să am copii, dacă nu am cu ce să îi cresc?

Dar nici strămoșii noștri nu au fost mai înstăriți, pentru a-și crește familiile numeroase în lipsa totală a grijii zilei de mâine. Ba dimpotrivă, de multe ori i-au crescut în condiții foarte austere, dar aceasta nu i-a împiedicat să dea totuși naștere celor pe care Bunul Dumnezeu a vrut să-i dăruiască lor.

Iar dacă tinerele noastre familii de azi se vor hotărî cu toată puterea lor să își asume această pri-

mă poruncă (a nașterii de fii și fiice) și vor merge mai departe și în ceea ce privește grija pentru sufletele plăpânde ale copiilor lor, învrednicindu-i pe aceștia de darul cel mare al Sfântului Botez și de o educație bazată pe valorile creștine, crescându-i așadar întru credință, vor avea toate motivele ca mai târziu, după ce va trece vremea cea grea a începutului, iar copiii vor ajunge la vârsta maturității, atât din punct de vedere fizic, cât și spiritual, părinții să simtă o îndoită bucurie: mai întâi pe aceea că au lăsat ceva vrednic de lăudat în această lume, adică pe urmașii lor, nemaifiind singuri la vremea bătrânețelor, iar aceștia pot deveni, la rândul lor, oameni de omenie și cetățeni de nădejde, atât ai țării în care trăiesc, cât și ai Patriei Cerrești, după care cu toții însetăm.

În felul acesta, nu doar că vom cinsti așa cum se cuvine memoria înaintașilor noștri, dar vom arăta și faptul că suntem în stare să înțelegem ce înseamnă Praznicul Nașterii Domnului, iar bucuria vestită de îngeri păstorilor din acele vremuri va reuși să copleșească și sufletele noastre.

Al vostru al tuturor, de tot binele voitor și către Domnul Cel Născut în ieslea Betleemului rugător,

† Siluan
Episcopul Eparhiei
Ortodoxe Române din
Ungaria

Data în Reședința noastră Episcopală din Iula, la Praznicul Nașterii Domnului, în anul mântuirii 2011.

Concert de colinde la Apateu

Sâmbătă, 17 decembrie, cu binecuvântarea PS Părinte Siluan, Episcopul Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria, la parohia din Apateu a avut loc un concert de colinde organizat pentru credincioșii acestei parohii de către preotul lor paroh, pr. Origen Sabău, protopop de Dobrițan și consilier cultural al Episcopiei din Iula. La această manifestare a participat corul bisericii din Vașcău și corul „Armonia” din Apateu. Evenimentul a fost și o întâlnire de prietenie, deoarece alături de coriștii din Vașcău au ve-

nit și mulți săteni însoțiți de primarul și viceprimarul localității românești care este înfrățită cu Apateu. La eve-

niment a onorat cu prezența și ambasadorul României în Ungaria, domnul Victor Micula.

A. Butar

Sfințire de prapor la biserica din Micherechi

împotriva păcatului, a dușmanilor văzuți și nevăzuți. El mai semnifică și biruința lui Hristos asupra morții. Pe lângă aceste semnificații, praporul oferit de familia Gurzău pentru bi-

serica din Micherechi mai simbolizează și dragostea pentru neamul strămoșesc, steagul bisericesc dăruit fiind confecționat din mătase tricoloră, la fel ca drapelul românesc.

A.B.

Duminică, 18 decembrie, la Sfânta Liturghie săvârșită de preotul paroh Ioan Bun în biserica din Micherechi a fost sfințit și un prapor dăruit bisericii de către familia Aurica și Ioan Gurzău din Micherechi. Praporul simbolizează steagul lui Hristos, împrejurul căruia se adună credincioșii spre a fi apărați în lupta

Colțul copiilor

„Vă las pacea, vă dau pacea Mea. Nu v-o dau cum o dă lumea. Să nu vi se tulbure inima, nici să nu se înspăimânte.” (Ioan 14:27)

Gândindu-mă la semnificația Crăciunului mi-am dat seama că pacea este un lucru esențial venirii Domnului Isus Cristos în lume. El fiind Prințul Păcii, a venit să ne aducă pacea. Chiar la nașterea Lui, îngerii care au apărut păstorilor împreună cu o oaste mare cerească vestesc pacea între oamenii plăcuți lui Dumnezeu.

Dar uitându-ne în lume, vedem că lipsește pacea. Nu este pace între popoare. Auzim tot mai multe vești despre conflicte și războaie între națiuni și popoare. Nu este pace între semeni. În fiecare zi citim din ziare și auzim de la știrile din TV despre furturi, împușcări, bătăi și violențe de tot felul. Chiar în jurul nostru suntem martorii lipsei păcii. În familie soțiile sunt bătute de soții lor, copiii sunt neglijați și abuzați. Cu toate acestea trebuie să recunoaștem că de multe ori nu este pace nici în inima noastră. Minte noastră este umplută în fiecare zi cu îngrijorări. Ne îngrijorăm de locul de muncă, de sănătatea noastră, de copiii noștri, de bani. Îngrijorarea îi face bolnavi pe oameni, chiar îi omoară.

Oamenii și națiunile cheltuiesc o grămadă de bani încercând să atingă pacea, dar se pare că totul

e în zadar. Adevărul este că pacea e ceva ce nu se poate cumpăra. Pace este un dar. Un dar pe care Dumnezeu ni l-a dat când L-a trimis pe Fiul Său, Prințul Păcii în lume. Pacea pe care vrea să ne-o dea Domnul este o pace care întrece orice pricepere, orice înțelegere, o pace care ne dă calmul necesar chiar și în pofida circumstanțelor în care ne aflăm. O pace pe care a demonstrat Domnul nostru Isus Cristos în Grădina Ghetsimani când au venit să-L prindă și să-L aresteze. Ucenicii lui s-au speriat și au fugit. Petru, pierzându-și calmul și pacea interioară, și-a scos sabia și a început s-o folosească. Domnul Isus era plin de pace chiar și în momentele acelea, vindicând urechea tăiată a slugii Marelui Preot.

Dar cum să dovedim și noi o pace asemenea Domnului nostru? Cum să avem pace în interiorul nostru chiar și în pofida circum-

stanțelor instabile. În primul rând, ca să avem pace în inima noastră, **trebuie să avem pace cu Dumnezeu.** Problema lipsei păcii din viața omului este păcatul. Din pricina păcatului omul își pierde pacea interioară, ajunge în conflict cu alții, chiar și războaiele dintre națiuni sunt rezultatul păcatului. Dar Isus Cristos a venit ca să facă pace între om și Dumnezeu, prin jertfa Lui de pe cruce. Citim din Biblie că „Pedeapsa care ne dă pacea a căzut peste El” (Isaia 53:5/b), „Dumnezeu a vrut (...) să împace totul cu Sine prin El (...), și pe voi, care odinioară erați străini și vrăjmași prin faptele și gândurile voastre rele, El v-a împăcat acum” (Coloseni 1:19–21), „căci El este pacea noastră” (Efeseni 2:14a). Ca să avem pace cu Dumnezeu avem nevoie de o curățire interioară prin sângele vărsat pe cruce a Domnului Isus. Ca să avem pace în inima noastră tre-

buie să-L primim pe Isus în inimă, pentru că nu putem avea pace fără Prințul Păcii!

În al doilea rând, ca să avem pace în inima noastră, **trebuie să ne gândim la lucrurile de sus.** De multe ori pierdem pacea din cauza că ne încărcăm mintea cu lucruri negative, din lumea aceasta: știri despre catastrofe și omururi, muzică care promovează sexualitatea și violența, talk-show-uri și telenovele, etc... „Încolo, frații mei, tot ce este adevărat, tot ce este vrednic de cinste, tot ce este drept, tot ce este curat, tot ce este vrednic de iubit, tot ce este vrednic de primit, orice virtute și orice lucru vrednic de laudă, la acestea să vă gândiți, și Dumnezeul păcii va fi cu voi” (Coloseni 4:8–9). Pacea este un lucru ce se poate pierde foarte ușor. Încercându-ne gândirea cu lucruri neadevărate, lucruri care nu sunt curate, nu sunt vrednice de

iubit și de primit, pot foarte ușor să ne fure pacea. Să ne întoarcem deci, privirea și cu ocazia sărbătorilor la lucrurile de sus, lucrurile lui Dumnezeu, la Cel sărbătorit. Să petrecem timp cu El în rugăciune, în citirea Scripturii și în a cugeța la lucrurile lui Dumnezeu. Făcând astfel, vom experimenta pacea pe care ne o dă Dumnezeu, pacea care întrece orice pricepere, care nu provine din absența problemelor, ci din prezența și dragostea Atotputernicului Tată Ceresc.

Și în sfârșit, ca să avem pace în inima noastră, **trebuie să facem voia lui Dumnezeu.** Cuvântul ebraic pentru pace este *shalom*, care înseamnă și „credință în acțiune”. Psalmistul exprimă lucrul acesta prin cuvintele: „dreptatea și pacea se sărută” (Psalmul 85:10b), adică merg mână în mână, și „multă pace au cei ce iubesc Legea Ta” (Psalmul 119:165a), adică cei ce fac voia Lui Dumnezeu. Să luăm aminte și de cele ce spune Dumnezeu poporului Său Israel: „O! de ai fi luat aminte la poruncile mele, atunci pacea ta ar fi fost ca un râu și dreptatea ta ca valurile mării” (Isaia 48:18).

Doresc ca pacea oferită de Dumnezeu fiecărui cititor, pacea care întrece orice pricepere, pacea lăsată de Domnul Isus să vă inunde mintea și viața. Sărbători ferice în Domnul!

Pastor Csaba Borzasi,
Biserica Baptistă din Chitighaz

„Astăzi, în cetatea lui David, vi S-a născut un Mântuitor”

„Fiindcă atât de mult a iubit Dumnezeu lumea, că a dat pe singurul Lui Fi, pentru ca oricine crede în El, să nu piară, ci să aibă viața veșnică.” (Ioan 3:16) Cu ocazia acestei sărbători, Dumnezeu ne-a dat darul cel mai prețios pentru noi. În 1 Ioan 4:9,10, Cuvântul Domnului spune așa: „Dragostea lui Dumnezeu față de noi s-a arătat prin faptul că Dumnezeu a trimis în lume pe singurul Său Fi, ca noi să trăim prin El. Și dragostea stă nu în faptul că noi am iubit pe Dumnezeu, ci în faptul că El ne-a iubit pe noi și a trimis pe Fiul Său ca jertfă de ispășire pentru păcatele noastre.”

Nu putem să sărbătorim numai Crăciunul fără răstignirea Domnului Isus Cristos și fără învierea Lui.

Dumnezeu L-a dat pe Domnul Isus ca să ne aducă mântuire, izbăvirea de păcate. Luca 2:8–11 descrie cum îngerii aduc vestea bună păstorilor: „În timpul acela erau niște păstori care stăteau afară în câmp și făceau de strajă noaptea împrejurul turmei lor. Și iată că un înger al Domnului s-a înfățișat înaintea lor, și slava Domnului a strălucit împrejurul lor. Ei s-au înfricoșat foarte tare. Dar îngerul le-a zis: „Nu vă temeți: căci vă aduc o veste bună, care va fi o mare bucurie pentru tot norodul: astăzi, în cetatea lui David, vi S-a născut un Mântuitor, care este Hristos, Domnul.” Aceasta este esența Crăciunului.

De sărbătoarea Crăciunului, creștinii se duc la biserică. Bisericile sunt mai

pline decât cu alte ocazii, ca într-o simplă duminică. Dacă am face un sondaj public, să-i întrebăm pe credincioși, de ce se duc la biserică de sărbătoarea Crăciunului, am găsi mai multe răspunsuri. Mulți se duc pentru că primesc un cadou. Alții se duc pentru că este o tradiție să ne ducem la Crăciun și la Paști la biserică. Aș vrea să vă pun pe inimă acest Cuvânt al lui Dumnezeu, așa cum ni-l prezintă el întâlnirea îngerilor cu păstorii, în Luca 2. După ce îngerii s-au dus înapoi la Tatăl, păstorii au zis: „Haidem să mergem până la Betleem și să vedem ce ni s-a spus și ce ne-a făcut cunoscut Domnul.”

Aș vrea să vă provoc așa cum îngerii i-au provocat pe acești păstori ca

ei să se convingă de ceea ce le-au spus dacă este adevărat sau nu. Ei au luat o hotărâre și s-au dus să-L caute pe pruncul Isus. Atunci când ne ducem la biserică, să ne convingem de darul nespus de mare al lui Dumnezeu care L-a dat pentru noi ca să ne mântuiască de păcatele noastre. Și apoi să mergem de la biserică, așa cum îngerii au plecat de la pruncul Isus: „Și păstorii s-au întors, slăvind și laudând pe Dumnezeu, pentru toate cele ce au ziseră și văzuseră și care erau întocmai cum li se spusese.” Vedeți bucuria păstorilor? Ei nu s-au dus doar să fie la o sărbătoare. Nu s-au dus să primească un dar. Ei au vrut să se convingă de ceea ce a spus Dumnezeu. Și ei s-au convins. Vă în-

demn ca la aceste sărbători, să citiți Cuvântul lui Dumnezeu, să vă apropiați mai mult de Dumnezeu prin a-L lauda, a-L înălța numele Său, să vă duceți la slujbe, la închinare și să îl primiți pe El ca Domn și Mântuitor al vieții Dumneavoastră. Astfel toți de la slujbă să plecăm așa cum au plecat păstorii, slăvind și laudând pe Dumnezeu, pentru tot ce au ziserăm.

Cu aceste ocazii de sărbătoare, vă doresc binecuvântarea lui Dumnezeu peste viețile Dumneavoastră. Doresc ca Cel care s-a născut în ieslea Betleemului să se nască și în inimile Dumneavoastră. Vă doresc un An Nou binecuvântat cu Dumnezeu!

Ioan Ruja,
Biserica Baptistă
din Micherechi

„Înlocuim un pic ceea ce orfanilor le lipsește cel mai mult: familia”

De șase ani, înainte de Crăciun, tinerii Bisericii Baptiste din Micherechi vizitează Orfelinatul Fundația Emanuel. Pentru acțiunea de binefacere s-a angajat să fie responsabil *Ioan Petrușan*, membru al bisericii, care ne-a vorbit despre relațiile strânse ale bisericii cu orfelinatul și despre implicarea însoțită în proiect a copiilor și tinerilor din Micherechi.

– Cu aproape șase ani în urmă, când fratele *Teofil Tripo* a fost pastor în biserica noastră, am făcut cunoștință cu Orfelinatul Fundația Emanuel, situat în Ineu de Criș. Atunci s-au făcut primii pași în a sprijini acest orfelinat. De atunci, în fiecare an, cu o săptămână înainte de Crăciun, biserica face această vizită la copiii orfani români. Implicați în acest proiect au fost totdeauna, în primul rând, tinerii și copiii din biserica noastră, care pregătesc cadourile pentru copiii de acolo, pe care îi cunoaștem deja pe nume. Numărul acelor copii nu este prea mare. În orfelinat trăiesc 25–30 de copii și cam atâția sunt și tinerii bisericii noastre. Tinerii noștri au ales câte-un copil din orfelinat și i-au pregătit pachet nominalizat după vârsta lui. Atunci când mergem să vizităm orfelinatul, pe lângă cadourile predate personal cântăm împreună și cântări de laudă, cântări de Crăciun. Fiecare tânăr din biserica noastră a vizitat cel puțin o dată acest orfelinat. Dar

ne însoțesc des și familii tinere din biserică. Biserica a mai donat și bani pentru a cumpăra lemne pentru încălzire și s-au colectat ajutoare și din partea altor consăteni care nu aparțin bisericii.

– *Cum ați fost întâmpinați la orfelinat?*

– Acest orfelinat este sprijinit doar de Biserica Baptistă din Micherechi. De altfel, primesc sponsorizări din multe alte părți, dar la nivel de biserică primesc ajutor numai de la Micherechi. Astfel, totdeauna am fost primiți cu deosebită dragoste. Copiii de fiecare dată se pregătesc cu un program de Crăciun și ne-au cântat colinde. În timpul petrecut cu ei stăm de vorbă, cântăm împreună, deoarece cu cei mai mulți dintre ei ne cunoaștem deja bine. An de an vedem cum ei se dezvoltă, cât au crescut, cât s-au cumințit. S-a creat o legătură destul de strânsă, atât la nivelul celor două instituții, cât și la nivelul persoanelor implicate. Locuitorii orfelinatlui ne accentuează mereu că mai pre-

țios decât ca-doul este timpul petrecut împreună, pentru că atunci înlocuim un pic ceea ce lor le lipsește cel mai mult, familia.

– *Ca și responsabil pentru acest proiect, cum ați observat, ce înseamnă pentru tinerii din Micherechi sprijinirea orfanilor români?*

– Proiectul acesta s-a înrădăcinat în mintea și în inima tinerilor și copiilor din Micherechi. În acest an am vrut să văd cât de mult poartă tinerii în suflet acest proiect, așadar n-am inițiat eu în biserică, ci am așteptat să văd dacă cineva îmi dă un semnal. La început de decembrie, tinerii m-au contactat și m-au întrebat de ce nu se întâmplă nimic cu sprijinirea orfelinatlui. Le-am răspuns

atunci că dacă vă organizați și în acest an mergem. Acesta a fost primul an când tinerii, prin conducerea fiicei mele *Patricia*, au organizat singuri toată acțiunea, atât în biserică, cât și în comună. Tinerii noștri știu foarte bine ce

important este să trăiești în familie, dar văzând acești copii orfani de atâția ani de zile știu și ce înseamnă lipsa de familie. Noi putem face doar atât, dar o facem cu drag, spre slava Domnului.

R. Pățcaș

Valentin Popovici

La fiecare Praznic

La fiecare Praznic de Crăciun,
Duios, colinzile ne-aduc aminte
Că Domnul a venit într-un cătun,
A dat pe-o iesle cerurile sfinte...

La fiecare Praznic ne-ntrebăm,
Cum? N-a fost nimeni
... să-L primească-n casă?
... Dar și noi tot în paie îl uităm,
Când forfota Crăciunului ne-apasă!

La fiecare Praznic simt mereu
Că-i prea adâncă și prea
grea ocară
Să fie patul pentru Dumnezeu,
O iesle într-un grajd sărac afară!

La fiecare Praznic e un glas
Ce spune-n taina nopții fermecate
Că Domnul caută și azi popas,
Mai stă la ușa noastră și mai bate...

La fiecare Praznic noi vestim
Venirea Domnului, sărbătorească.
Dar mă întreb, cu-adevărat dorim
La noi în case să se-adeverească?

Școlarii din Chitighaz au donat „cutii de pantofi”

La inițiativa profesoarei *Maria Ambruș*, elevele din clasa a 7-a a Școlii generale românești din Chitighaz s-au alăturat inițiativei naționale pentru ajutarea copiilor nevoiași, intitulată „Cutii de pantofi”.

În preajma Crăciunului, Serviciul Baptist de Ajutor din Ungaria distribuie copiilor din întreaga țară cadouri aranjate în cutii de pantofi. În județul Bichiș o filială de colectare a cadourilor este biserica baptistă din Jula. Elevele din Chitighaz și profesoara lor au decis să participe la acțiune.

Săptămâna trecută, elevele române au adunat cărți, jucării și dulciuri care

le-au împachetat frumos și cu multă dragoste, ca apoi să le ducă la Jula. De aici, cutiile de pantofi ale școlărilor din Chitighaz, precum și ale celor din Jula,

care au pregătit și ei astfel de cadouri, au fost distribuite copiilor nevoiași din Jula și împrejurimi, precum și din alte părți ale țării.

R.P.

Grădinița din Jula a sărbătorit Crăciunul împreună cu familiile

Grădinița din Orașul Mare Românesc din Jula a invitat familiile la o după amiază de creație pentru a se pregăti pentru Crăciun. La 15 decembrie, copiii din cele patru grupe au oferit părinților un program de sărbătoare cu cântece, colinde și poezioare despre nașterea lui Cristos, în limbile română și maghiară.

După spectacolul de Crăciun frumos și bogat, copiii și adulții s-au pus pe treabă și, așa cum se face în fiecare an, au pregătit împreună ornamente și cadouri, iar în încheierea programului toți participanții au fost serviți din partea grădiniței cu o ciorbă delicioasă și cu papanași.

R. Păcaș

Școlarii din Jula au interpretat montaje literar-muzicale de Crăciun

Nașterea Mântuitorului Isus Hristos a fost sărbătorită și de Școala Generală și Liceul „N. Bălcescu” din Jula, în data de 20 decembrie. La serbarea de

Crăciun a școlii au fost invitate familiile elevilor instituției de învățământ. Sala festivă a Centrului Cultural Românesc a oferit loc serbării, sala devenind din nou

arhiplină de părinți și bu-nici mândrii de odraslele lor.

În deschidere, directoarea dr. *Maria Gurzău Czeglédi* s-a adresat publicului cu urări de sărbătoare. Pe scenă au evoluat apoi elevii cursului primar și celui gimnazial, precum și liceenii. Școlarii din clasele 1-4 au interpretat montajul literar-muzical „Sărbătoarea dragostei în familie” care i-a emoționat pe toți cei prezenți. Clasa a 8-a a oferit publicului sceneta „Darul meu pentru pruncul împărat”, reamintind Sfânta noapte din Betleem. Cercul literar al liceului a prezentat montajul literar-muzi-

cal „Steaua Ajunului”, după care elevii cercului de dansuri au interpretat dansuri clasice pe muzica lui Ceaikovski, „Spărgătorul de nuci”.

Părinții, elevii și profesorii s-au întors apoi acasă, ca în vacanța de iarnă să sărbătorească în cerc familiar nașterea Mântuitorului Isus.

R.P.

Colindători la Capela românească din Budapesta

Duminică, 11 decembrie, la Capela Ortodoxă Română din Budapesta, după oficierea Sfintei Liturghii, a avut loc un concert de colinde tradiționale românești. Cei care au venit să vestească cu bucurie apropierea Sărbătorii Nașterii Domnului a fost un grup de peste 30 de copii de la școlile Avram Iancu, Lucian Blaga și Colegiul Național Doamna Stanca, din Satu Mare, împreună cu profesorii lor coordonatori. Conducătoarea acestui proiect, *Ana Sălăgean*, de la „Societatea Avram Iancu”, a precizat că textele colindelor interpretate de copii au fost culese de elevi împreună cu profesorul de muzică, *Sorin Ursei*, în zona Satu Mare și Maramureș.

Atât autenticitatea colindelor cât și talentul copiilor au impresionat publicul budapestan. De asemenea, au fost prezentate și obiceiurile de iarnă speci-

fice zonei de nord a României, precum Steaua și Brudul.

Prezent cu acest prilej, domnul ambasador *Victor Micula* a mulțumit copiilor

și profesorilor care-i îndrumă și a mărturisit că prin programul prezentat au reușit să trezească în fiecare din noi momente din copilărie, legate de fru-

moasele tradiții românești. *Brîndușa Armanca*, director ICR, a felicitat organizatorii, profesorii și micii interpreți pentru momentele de deosebită încărcătură sufletească pe care le-au adus în pragul Sfințelor Sărbători.

Preotul paroh *Marius Maghiaru* a răsplătit cu cadouri mesagerii români și a arătat că astfel de evenimente aduc bucurii nemărginite românilor din Budapesta. Doamna *Ana Sălăgean* a mulțumit Asociației Femeilor Ortodoxe Române din Budapesta pentru sprijinul acordat în organizarea evenimentului și a precizat că acesta poate fi considerat începutul unei colaborări de lungă durată.

G.E. Elekes

Așteptând Crăciunul la școala din Micherechi

Spectacolul de Crăciun din seara de 18 decembrie s-a înscris în calendarul de activități pe care școala generală din Micherechi le-a derulat în perioada 12-18 decembrie, coordonatori fiind învățătoarea *Maria Martin Puskár* și profesorul *Dumitru Boca*. Pe parcursul întregii săptămâni, elevii au luat parte la diferite activități comune, au confecționat ornamente pentru bradul de Crăciun, globuri, ghirlande, cu care a fost împodobit holul școlii lor și scena Casei de Cultură.

Joi după-masă, o sală de cursuri s-a transformat într-un adevărat atelier de confecționat ornamente

de Crăciun. Micii artiști, împreună cu părinții și cu cadrele didactice, au realizat ornamente din diferite materiale. Vineri, directoarea Muzeului Erkel din Julia, *Emilia Martin*, le-a ținut elevilor din cursul gimnazial o prelegere despre obiceiurile legate de sărbătorile de iarnă la românii din Ungaria.

Duminică seara, scena Casei de Cultură „Gheorghe Dulău” a îmbrăcat haine de sărbătoare. Elevii școlii au pregătit pentru public un adevărat program artistic de Crăciun.

La manifestarea școlară au asistat părinți, bunici, rudeni. Activitățile din cadrul săptămânii au fost rea-

lizate din fonduri nerambursabile, câștigate prin proiectul regional TÁMOP. A.C.

Un tânăr prin care trăiește muzica românilor din Timoc

Interviu cu Cristian Wagner Ruțanu

Ansamblul „Misteria Carpatica”, prin creativitatea sa artistică, luptă pentru afirmarea și promovarea moștenirii culturale a românilor de la sud de Dunăre. Conștiința aceasta a fost transmisă din tată în fiu prin intermediul lăutarilor vechi, care au fost niște rapsozi populari și care, acompaniați de vioară, au cântat cântece epice și lirice despre Ștefan cel Mare, Mihai Viteazul, despre dragoste, familie, Dumnezeu, patriotism, sfinți, despre valorile universale ale umanității. Despre această misiune la care s-a angajat și Cristian Wagner Ruțanu din Maidan, un virtuoz la instrumentele de suflăt, dintre care menționăm în special naiul, ne vorbește chiar dânsul în rândurile ce urmează. Cristian este fondatorul trupei „Misteria Carpatica”, care prin cântecele românești tradiționale a încântat publicul în seara de 2 decembrie la Jula, la concertul organizat cu ocazia Zilei Naționale a României.

– Aș propune să vorbim prima dată despre membrii acestui ansamblu. Dacă am înțeles bine, sunteți singurul cu care pot sta de vorbă în românește?

– Deocamdată da. Ceilalți membri ai ansamblului sunt de diferite naționalități, majoritatea au ceva românește în ei din partea unor străbunici, dar avem un sârb, un croat, o sârboaică, eu sunt român, etc.

– Solista nu știe românește?

– A învățat un pic, dar deocamdată știe doar să cânte românește și să prezinte programul nostru în limba română.

– Pe noi ne-a păcălit, deoarece chiar nu ne-am dat seama...

– I-a păcălit și pe alți ascultători, a păcălit și publicul din Calafat unde am concertat recent.

– Povestiți-ne puțin despre comunitatea din care veniți și despre muzica pe care o practicați. Mă gândesc că muzica dumneavoastră este apropiată zonei românești de dincolo de Dunăre?

– Noi am cântat la acest concert poate mai multe melodii din zona Timocului, pentru că am dorit să prezentăm fraților români din Ungaria muzica noastră. Dar ideea noastră este să adunăm la un loc latinitatea balcanică, în sensul muzical, și să dăm muzicii românești o haină modernă, deoarece considerăm că muzica tradițională este în pericol să intre în capcana autenticității sale și credem că ceva trebuie schimbat neapărat, foarte

urgent. Eu cred că tradiția noastră este pe cale de pierire, mai ales în zona Timocului, unde românii nu au nici școli. De curând au căpătat prima biserică românească, sunt supuși unei asimilări agresive din partea statului sârb, la fel e și în Timocul bulgăresc și, la urma urmei, în toate statele unde trăiesc români în Europa, românii nu au drepturi. Bine am înțeles că aici în Ungaria e un pic altfel și de acest lucru mă bucur foarte mult. Însă în Serbia nu au nimic, în Voivodina au ceva, dar în zona Timocului nu au nimic. Statul folosește această ignoranță totală a românilor înspre sine, să zică așa, pentru a-i deznaționaliza mai departe. Deznaționalizarea aceasta se face și prin muzică, prin folclorul românesc din Timoc, pe care statul sârb îl folosește, formând din el niște creații de prost gust.

– În ce sens? Cum poate statul sârb să folosească folclorul românesc?

– Finanțează niște proiecte care nu au nimic de-a face cu românismul și au ca rezultat ca tinerii români care nu au învățat niciodată românește la școală să se dezică de cultura lor, auzind fel de fel de prostii la televizor despre cultura lor. Habar nu au ce înseamnă un Eminescu, un Gheorghe Zamfir, sau că țara cu care se învecinează și a cărei limbă o vorbesc, învățată fiind de la părinți și bunici, este foarte veche și li se sugerează că cultura lor este mai prejos decât cea a poporului majoritar.

– Înseamnă că Dunărea v-a izolat destul de tare de cultura românească, de tot ce este românesc?

– Da, din păcate. Se pare că Dunărea a devenit o piedică, care nu se poate traversa. Pe vremuri, Dunărea era o axă care lega românii, dar acum a devenit o piedică pentru noi, cu toate că noi, în Timoc, vorbim un grai oltenesc, care sună aproape ca limba română literară, iar unii afirmă teoria că nu e limbă românească ci e valahă sau vlahă.

– Cultura lor tradițională, chiar dacă e îmbrăcată într-o haină modernă, îi poate aduce înapoi?

– Eu cred că îi poate aduce înapoi mai bine decât cultura tradițională adevărată, pentru că trăim în secolul 21. Și aici aș vrea să mă refer la lăutarii vechi, care cântau la noi în Timoc cântece despre voievozi și despre alți mari eroi din istoria românească. Ei au știut ce se întâmplă prin lume. Au fost oameni care mergeau cu două ore înainte decât timpul lor, iar eu cred că dacă ar fi trăit în vremurile noastre ar fi făcut la fel ca noi. Foloseau instrumente moderne, ritmuri moderne, pentru că nu au fost niște oameni avansați și noi ne considerăm urmașii lor.

– Mie mi se pare că armonizează ceea ce faceți, tradiționalul cu modernul... Dar nu v-a fost frică că o să iasă un kitsch, pentru că mulți încearcă treaba asta și de multe ori nu este o reușită ceea ce iese?

– M-am trudit foarte mult pentru a face ca muzica noastră să fie acceptabilă pentru public, dar nu mi-a fost teamă că o să iasă un kitsch, pentru că nu folosim elementele care pot să ducă la așa ceva.

– Nu v-ați putea imagina ca atunci când îmbrăcați un costum popular în spațiile dumneavoastră să fie în loc de un chitarist bass, de exemplu un țambalist?

– Sigur că da. Eu am fost și membrul orchestrei populare a românilor din Banatul Sârbesc, din Voivodina, și îmi place foarte mult.

– Poate că muzica dumneavoastră modernă are valoare tocmai pentru că are o valoare tradițională?

– Eu consider că aveți dreptate.

Despre muzică și poezie... cu Nicu Alifantis

Muzica lui Nicu Alifantis poți s-o asculți toată viața, indiferent de vârstă. Nicu Alifantis este, fără îndoială, un clasic al genului său muzical, dedicându-și peste treizeci de ani teatrului, poeziei și muzicii. Cariera sa a început cu mai bine de trei decenii în urmă când a debutat componistic. Alifantis este cântărețul care te „agață” auditiv, te vrăjește și te implică în cântecele sale și cu textele cântecelor, nu numai cu muzica propriu-zisă. De un concert extraordinar au avut parte și românii din Ungaria, care au avut bunăvoința de a participa la concertul organizat pe 2 decembrie, la Jula, de către Institutul Cultural Român, prin Direcția Români din afara Țării, în colaborare cu Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria și Direcția pentru Cultură și Patrimoniu Național Arad. După concert, maestrul Nicu Alifantis ne-a dezvăluit câteva secrete din cariera sa artistică.

– În seara aceasta am avut o revelație: de multe ori am fost implicat într-un spectacol ca public, dar chiar așa nu, adică să mă simt că fac parte efectiv din spectacol. Acesta este spectacolul omului de teatru?

– Nu neapărat. Dacă vrei, este o experiență acumulată în timp. Sigur, locul în teatru a însemnat foarte mult pentru mine, deoarece cu un an înainte de a debuta pe scenă am debutat în teatru, fără muzică de teatru și statul printre actori, regizori, scenografi, ucenicului acela în teatru a însemnat foarte mult pentru mine, o experiență care sigur că mă ajută acum. Ba, am momente când mai extrag din muzicile de teatru pe care le fac și îmi place foarte tare, într-un repertoriu meu.

– Ați cântat mai mult în seara aceasta decât v-ați propus?

– M-am simțit foarte bine! Scuze! Când simți niște oameni care pulsează și sunt alături de tine și se creează acel numitor comun între scenă și sală, e păcat să fii atât de matematic. Nu fac lucruri dintr-astea, dacă am pe contract 40 de minute să ies de pe scenă dacă acestea expiră. Mai ales că întâlnirile acestea nici nu sunt frecvente, nu au o ritmicitate foarte precisă, foarte clară și atunci prefer să mă simt bine până la capăt. Astă-seară m-am simțit bine. Am avut un public extraordinar. Eu nu știu de unde știu ei cântecele astea. Nu știu, habar n-am... Sunt sincer impresionat.

– Sunteți mirat că sunteți cunoscut și peste hotare. De fapt, aveți șlagăre. Încercați să compuneți șlagăre...?

– Hai să ne înțelegem exact și o spun acum la modul cel mai serios. Eu nu aș asculta Alifantis, pentru că mie mi se pare o muzică foarte grea. Eu nu-mi propun niciodată să fac șlagăre, fac cântece fiindcă îmi place să le fac și fac cântece atunci când simt și când îmi vine să fac cântece. E foarte greu să-ți propui că seara te culci, te scolimești la ora opt, îți iei chitara și faci un mare șlagăr. Sau de mâine de la ora nouă te trezești și ești genial. Nu se poate să te programezi. Sigur că muzica de teatru o faci la comandă, fiindcă ai de făcut muzică de teatru sau de film, sau altceva, dar când faci cântece pe care le cânti și care dorești să fie ascultate și să facă plăcere publicului, acestea pleacă din inimă, și plecând din inimă vin atunci când vin. Există o acumulare de sentimente, de energii, de lucruri pozitive pe care le tot acumulezi în tine și la un moment dat simți nevoia să te eliberezi de ele, eu mă eliberez făcând câte un cântec și le păstrez pe cele care merită. Altele îmi ies dintr-o suflare, dar asta ține de poezie. Eu nu cânt decât pe versuri de poezi. Și atunci, dacă întrebi ce simt eu într-un anumit moment și ce-a scris poetul, se creează o comuniune, un flux și un reflux, care să meargă foarte repede și să-și dea mâna foarte bine, atunci iese un lucru foarte bun.

– Adică vă referiți la vers și la muzică?

– Sigur că da. Pentru că în cazul în care sunt legat de vers foarte tare, atunci muzica trebuie să slujească versul, să-l pună în evidență, iar versul, la rândul

său, trebuie să aibă o comunicare foarte frumoasă care să-i sensibilizeze pe oamenii care ascultă poezia respectivă, cântată de astă dată.

– V-ați gândit că multă lume, poate, astfel prin acest stil, prin această formă, recepționează poezia, prin intermediul dumneavoastră?

– Nu e nici o rușine și dacă eu am făcut vreodată lucru acesta sunt mândru de mine și mă bucur că am putut face un serviciu poeziei românești și poeziei în general. O poezie bună trezește niște sentimente pe care le avem în noi și e păcat să nu le pui în evidență, și dacă lucrul acela e bine făcut și naște un cântec frumos, de ce nu? Nu mi-e rușine și recunosc că sunt un mare slujitor al poemului, al poeziei în general.

– Ați avut și o încercare să deveniți medic...

– La vremea aia când terminai liceul, în '73 cum am terminat eu, traiul din România presupunea să ai o meserie bună, sigură, bănoasă, serioasă. Meseriile bune însemna să fii inginer, doctor, etc., aceștia erau oamenii serioși, nu artiștii. Dar nu a fost să fie, am dat de două ori la medicină ca să-i liniștesc pe ai mei, au văzut că nu sunt în stare și mi-am văzut de drumul meu.

– Cine v-a abătut de la această cale? A avut și Adrian Păunescu o contribuție?

– Eu am pornit în '73 de la Brăila, era atunci o emisiune concurs „Tele Top”, trebuia să stai trei ediții la

rând și să câștigi locul întâi, și după aia te lua televiziunea și te arunca în față. Asta s-a întâmplat și cu mine. Am câștigat cele trei ediții, pe urmă televiziunea mi-a filmat două cântece – „Romanță” și „Poștalionul” – și după aceea totul a curs. Am avut câteva emisiuni la televiziune, am plecat în armată, iar în concediu am fost chemat la cinaclu și așa a apărut și Adrian Păunescu în toată povestea. Recunosc că Cenaclului Flacăra și lui Păunescu îi datorez pe de-o parte consecvența mea în poezie, el alimentându-mă cu poezie foarte bună, nu foarte multe, dar erau foarte frumoase versurile pe care mi le-a dat să i le cânt. Pe de altă parte, marele public mi l-am făcut la cinaclu, pentru că avea atunci o audiență extraordinară. Televiziunea a fost puțină la acea vreme, or, cu Păunescu se mergea pe stadioane. Sigur că am continuat activitatea în televiziune, pe urmă în '76 am venit la București, am luat viața în piept să mă fac artist de capitală. În '78 m-am angajat la Teatrul Mic și tot din acest an am început să o mai răresc cu Cenaclul Flacăra, că nu mai aveam timp. Îmi plăcea mult ceea ce făceam la teatru. Prin '80 am renunțat de tot la Cenaclu și mi-am văzut mai departe de muzica de teatru, am mai făcut și muzică de film și tot așa... Acum când stăm noi de vorbă am 114 spectacole la care am făcut muzică.

– Se spune despre dumneavoastră că ați cântat în

peste 4500 de spectacole. Mă interesează cine vi le-a numărat?

– Eu le-am numărat, pentru că sunt tipic și mi-am păstrat toate agende. În agendă, ca orice om serios, îmi notam: „pe data de ... am spectacol”. Și la un anumit moment am început să le adun și să le contabilizez. Am vreo 4530.

– A fost o mare revelație pe piața din România albumul cu Nichita și se pare că țineți foarte mult la el...

– Țin în egală măsură la toți poezii. Îmi plac la fel pe toți. Cu unii dintre ei însă am putut avea această afinitate deosebită să le iau versurile și să le fac cântece. Există alți poezii pe care îi iubesc de mor, îmi place să-i citesc și nu am reușit niciodată să pun pe muzică o poezie de-a lor. Orice poezie are o muzicalitate în ea și o frază pe care o ai scrisă acolo are o muzică, un ritm al ei, dacă o citești. Muzica există în tot ce spunem, important este s-o găsești, s-o extragi și s-o pui în evidență.

– Citind undeva, am văzut că ați spus odată că fiind minoritar țineți cu minoritățile. Aici ați cântat unui public românesc minoritar, poate de aceea ați uitat de timp?

– Poate și asta, desigur. Există întotdeauna o complicitate și o afinitate care se naște între minorități. Este firesc și normal. Da. Uite o explicație! Poate că e bună remarca, probabil s-a născut această complicitate între noi, minoritarii, astăzi aici!

Tiberiu Boca

„Nu mai suntem români, dar rămânem ortodocși până la moarte...”

Doar bubuitul camioanelor și a autovehiculelor care circulă pe drumul național 47, ruta Seghedin–Dobrița, sparge liniștea care dăinuie peste mica localitate bihoreană Darvaș. În mijlocul satului se află bisericuța ortodoxă română, drept dovadă că și aici a existat o comunitate de români. Călătorind la Darvaș cu gândul de a găsi români, am întrebat în centrul satului cu cine aş putea sta de vorbă în românește. Am fost îndrumată spre casa domnului Emeric Molnar, deoarece el este clopotarul bisericii. E adevărat că nu am putut sta de vorbă românește, dar am găsit un om foarte deschis spre români și spre biserică.

Clopotarul satului

– M-am născut la 8 octombrie 1937 și am terminat numai 8 clase, pentru că de tânăr a trebuit să lucrez să-mi întrețin familia. În clădirea care se află în curtea bisericii a funcționat cursul inferior al școlii generale. În această clădire s-a format, sub îngrijirea învățătoarei Szolga Margit, generația care a înșușit limba română. Pentru toți elevii, orele de religie au fost obligatorii. Cei care nu au fost prezenți la aceste ore, au fost luați la răspundere.

Mama mea, Elena Abrudan a rămas văduvă încă de tânără și a locuit la Jaca. Mama ne-a crescut pe toți cinci singură, pe mine și pe frații mei, deoarece pe tata l-am pierdut în al doilea război mondial. De copil am lucrat ca cioban. Noi ne-am ținut de români aici în sat, cu toate că nu mai vorbește nimeni

la Darvaș românește, în afară de preotul nostru. De câțiva ani, am ajuns să fiu membru al comitetului bisericesc din Darvaș, pentru că suntem puțini și nu are cine să fie. Fratele meu, Mihai Molnar, timp de 40 de ani a fost clopotarul bisericii. În urmă cu doi ani a fost afectat de o boală grea prin care și-a pierdut vederea. Atunci am preluat de la el toate sarcinile bisericești. La vârsta aceea înaintată, nici pentru mine nu-i un lucru simplu să urc de fiecare dată 32 de scări, să trag clopotele. Dar nu avem încotro. Singurul lucru care ne-a mai rămas de la părinții noștri este biserică și trebuie să o menținem măcar până noi mai trăim.

Biserica, stâlp al comunității noastre

Biserica ortodoxă română se găsește pe strada principală a satului, iar aici o dată pe lună clopo-

tele îi anunță pe credincioși că este slujbă, deoarece o singură dată în lună preotul Cosmin Pop din Jaca vine să officieze Sfânta Liturghie. Când intri în curtea bisericii te întâmpină niște pomișori drăguți, plantați de cei de la autoguvernarea românească, după ce s-au uscat de bătrâni ce au fost și stejarii din jurul bisericii. Intrarea în biserică se face printr-o ușiță bătută de vreme. Puțini, 4–5 suflete, sunt cei care mai frecventează slujbele de duminică, iar în zilele de praznic, la Crăciun sau la Paști, se adună 10–15 credincioși. Trebuie menționat faptul că nu numai biserica ortodoxă, dar și cealaltă biserică din sat, cea reformată numără la fel de puțini credincioși.

Comunitatea bisericească din Darvaș a avut și o școală confesională, care a funcționat în clădirea învecinată cu biserica, la ora actuală fiind o clădire modernă, bine dotată și adăpostește grădinița satului. Comunitatea bisericească are în proprietate și un cimetir. După ce primăria a renunțat la susținerea cimetirului, membrii comunității sunt nevoiți să-l îngrijească. Biserica din Darvaș păstrează câteva cărți vechi, dintre care una notează următoarele: „Această Sfântă Evanghelie a fost cumpărată pentru sfânta biserică din Darvaș prin Ioan Goron și soția Maria Vajna în preț de 61 coroane. Fie această donație bine

primită înaintea Tatălui din cer și învățătura cuprinsă în această Sfântă Evanghelie pentru mântuirea sufletelor”. Semnat la 29 martie 1904 de către Gheorghiu Pop, preotul bisericii din localitate în perioada 1895–1920.

Nu mai suntem români...

– Din păcate, membrii comunității din Darvaș sunt tot mai puțini, satul numără la ora actuală în jur de 600 de suflete. Chiar dacă nu mai știm graiul românesc, suntem ortodocși și așa vom rămâne până la moarte. În urmă cu cincisprezece ani a fost

oficiat un botez ortodox, pentru fetița Dorina Pap, elevă în clasa a opta a școlii generale din Furta. De atunci nu s-a făcut nici botez, dar nici cununie ortodoxă, numai înmormântări. Dacă biserica nu va mai exista, nici comunitatea nu se va mai menține ortodoxă. Cel mai tânăr din comitetul bisericesc este Vasile Olah, care are 50 de ani. La ora actuală nici dânsul și nici altcineva nu se angajează la aceste sarcini, pentru că toți am îmbătrânit. Iar clopotul bisericii este tras numai când se face o pomenire, sau o dată pe lună când vine pârintele la noi la slujbă.

Ana Cioca

„Bunicul ne aduna în jurul cuptorului și ne învăța colinde...”

Convorbire cu Florica Olar, născută Mocan, din Chitighaz

Familia Olar e o familie de români din Chitighaz. În zilele noastre, puține familii din acest sat mai păstrează obiceiurile românești, la fel ca această familie. Dintr-o convorbire cu nană **Florica Olar** (născută Mocan) am aflat nu numai despre obiceiurile din Ajunul de Crăciun, practicate la ei în familie, dar și cum pregătește dânsa mâncărurile tradiționale învățate de la bătrâni.

Familia Olar a crescut doi copii, pe **Florica** și **Petru**, pe care i-a învățat să trăiască cu frică de Dumnezeu și să-și iubească familia. Acum, când au ajuns la vârsta de peste 70 de ani, ea și soțul său se bucură de 4 nepoți, și de cel de-al cincilea, care se va naște nu peste mult timp.

Florica Olar, născută Mocan, a trăit timp de 28 de ani împreună cu părinții și cu bunicii. De tânără, la vârsta de 15 ani, s-a măritat cu **Petru Olar**. Crescând în familie mare, a învățat de la părinții și bunicii săi cum trebuie să-și mențină respectul față de neamul din care se trage, dar a învățat și pregătirea multor mâncăruri tradiționale de sărbători. Dânsa ne duce acum înapoi în timp, acasă la bunicii săi...

În postul Crăciunului, bunicul ne aduna în jurul cuptorului...

„O fost de mult, dar tare bine îmi aduc aminte și acum, când aveam 7-8 ani, abia așteptam să vină Crăciunul. Pe vremea aceea, stăteam în aceeași casă cu bunicii, maica și tata cel bătrân stăteau în casa dinaintea, noi cu mămica și cu tăticu stăteam în casa cea mică. Mai demult era un lucru obișnuit ca într-o casă să trăiască trei generații. Când se lăsa postul Crăciunului, bunicul ne aduna în jurul cuptorului și ne învăța să colindăm. Seara pe înserate, bunicul aducea o coșară de paie cu cucuruz. Ne-am așezat cu toții în jurul focului de la cuptor, și ne punem la sfârmat și colindat. Când se apropia praznicul Crăciunului, bunica împodobește sterțu cu prime din hârtie colorate, așternea patul cu 6 perne cu cipcă, făcea curat, adică se pregătea de praznic. În ajunul Crăciunului, mămica cu bunica de dimineață frământau plăcinta (la Chitighaz, la plă-

cintă se zice scoardă), făceau scoardă cu nuci, cu mac, cu prai și varză și mai făceau colăcei pentru colindători. Dacă gătau cu coptul, mama a făcut sarmalele, apoi am împodobit împreună bradul, care la noi era pom de ospăț. Părinții noștri nu totdeauna au avut bani să cumpere brad. La săraci era împodobit pomul de ospăț. Mâncarea pentru Crăciun se fierbea în ziua de Ajun, supă de porc și sarmale, ca la Crăciun toată familia să poată merge la biserică. Aceste lucruri trebuia să le termine mama până la amiază, pentru că după amiază se apucau să umble colindătorii. Pe acele vremuri, oamenii au fost mai săraci, dar au ținut legătura unii cu alții, s-au iubit mai mult și neamurile, și vecinii.”

Umblam din casă-n casă...

„Eu cu soră mea, **Maria Mocan**, cu un verișor de-al meu, **Ștefan Mocan**, care, din păcate, a trecut deja la cele veșnice, cu vecina **Maria Abrudan** și cu o verișoară de-a mea luam străicuța în spate și mergeam la colindat. Nu ne lăsau părinții să mergem a colinda numai după amiază. Umblam din casă-n

casă pe la vecini, pe la neamuri. Ușa încuiată nu am aflat. Am fost primiți cu drag și am primit mere, nuci sau niște bani mărunți.

După amiază, pe la 3-4 ceasuri se apucau să umble cu Steaua copiii de 14-15 ani, iar dacă se lăsa seara apucau ficiorii să umble cu hidede și cu Turca. Atunci ușile erau deschise, pe fiecare îl așteptam cu drag și le dădeam ce aveam: plăcintă, colac, nuci, mere, vin. „Birăul” era conducătorul grupului, el rostea și cuvintele de primire. Cel mai cunoscut birău era bace Petre Purece și bace Vatrân. Acum poate că ar fi câțiva care ar merge a colinda, dar nu îi primesc, află ușile încuiate.”

Aituri și plăcintă dulce, de Anul Nou

„După Crăciun, mama a fiert aituri și plăcintă dulce. Cu aceste două mâncăruri așteptam anul cel nou. Pentru ziua de Anul Nou nu era slobod să fierbem carne de găină sau de pui, pentru că se zice că împrăstie norocul, numai carne de porc, pentru că aduce bucate. Pe lângă munca de zi cu zi pregătesc mâncăruri tradiționale familiei mele. Am învățat prepararea acestor bucate de la mama și bunica mea. Am obișnuit să pregătesc sarmale cu țărhană de casă, plăcintă dulce și multe altele.

Plăcinta cea dulce este foarte simplă. Aluatul constă din apă, sare și făină.

Apa caldă cu făina se frământă până ce se dezlipesc de vas. Lăsăm aluatul să se odihnească o jumătate de oră pe o măsură. După o jumătate de oră îl iau în mână și îl întind cât îi masa de lungă și de mare. Aluatul va fi atât de subțire, ca hârtia. Se topește un pic de unsoare de porc, cu care se unge aluatul. Marginea aluatului trebuie ciupit. De trei sau de patru ori se împătură aluatul, după care se umple cu mac, cu brânză, cu varză sau morcovi sfârâți. Apoi se coace în cuptor.”

Ziua „Vișinuțelor”

„După ce a trecut Crăciunul, se apropia Anul Nou, după care sărbătoream Boboteaza. Abia așteptam să umble popa cu crucea și să sfințească casele și bradul, deoarece numai după ce ieșea preotul afară din casă a fost voie să desfacem pomul de Crăciun, care nu era așa de împodobit ca pe vremea noastră, dar noi și de aceea ne-am bucurat foarte mult. Pomul era împodobit cu mere, nuci, turtele și câte o dulceață.

După Bobotează a fost ținută ziua „vișinuțelor”. A treia zi după Bobotează am putut intra în cinste la joc, nu a trebuit să plătim. Păcat că aceste tradiții s-au dat repede uitării...”

Ana Cioca

Târguri de Crăciun în Europa

Viena

În fiecare an, în perioada sărbătorilor, marile capitale europene găzduiesc târguri de Crăciun care se întrec în frumusețe, culoare, lumină și belșug. De la Viena la Praga, de la Budapesta la Copenhaga, bătrânul continent e îmbrăcat în straie festive în așteptarea celei mai frumoase sărbători din an. Iată câteva dintre cele mai frumoase și mai importante târguri de Crăciun din Europa, cu specificul și tradițiile lor.

Viena

Viena este, începând cu jumătatea lunii noiembrie până în Ajunul Crăciunului, loc de plimbare, cumpărături și desfășurare a privirilor. Locuitorii orașului, precum și turiștii se pot bucura de băuturi și mâncăruri specifice sezonului, precum must, punci, castane prăjite și prăjituri.

Principalele puncte de atracție ale Vienei sunt târgurile de Crăciun organizate în piața din fața primăriei, celebra Rathausplatz și la Palatul Schonbrunn. În centrul orașului și cu precădere în fața primăriei, pomii sunt ornați cu becuțe de Crăciun, întregul târg părând scaldat în lumină și culoare.

Palatul Schonbrunn găzduiește un târg mai mare, cu și mai multe căsuțe, unde puteți găsi ornamen-

te handmade de Crăciun, aceleași băuturi de sezon, însă și ștrudele cu mere, turtă dulce, cârnați și vin fiert cu scorțișoară.

Pentru cei care doresc să străbată orașul, este bine de știut faptul că Viena mai adăpostește alte două târguri de Crăciun: Alt-wiener Christkindlmarkt, organizat la Freyung, și Spittelberg Market, plasat pe spațiul dintre străzile Burggasse și Siebensterngasse.

Praga

Praga este una dintre cele mai frumoase capitale din Europa, indiferent de anotimp. Când vine vorba, însă, de perioada sărbătorilor de iarnă, orașul se întrece pe sine. Târgul de Crăciun are loc în piața veche, martori ai evenimentului fiind ceasul astronomic și

clădirile istorice din zonă. Locuitorii și miile de turiști se delectează cu mâncăruri și băuturi specifice precum lichiorul cu miere sau se îndreaptă către obiectele artisanale, cele de decor sau jucării. Colindele se aud la tot pasul, introducându-i în atmosfera Crăciunului pe vizitatori. Luminile nu lipsesc nici ele, conferind pieței centrale un aer festiv și dând impresia că, în perioada sărbătorilor, orașul nu mai doarme.

Budapesta

Budapesta este gazda unui târg de Crăciun ce-și ține porțile deschise de la jumătatea lunii noiembrie până la sfârșitul lui decembrie. Târgul adună sub auspiciile sale spectacole de dans, muzică și teatru de păpuși, laolaltă cu căsuțe unde puteți găsi mâncare tradițională, băuturi și obiecte de decor realizate manual. Târgul de Crăciun are loc în Piața Vörösmarty și pune la dispoziție vizitatorilor până la 150 de căsuțe pline cu piese de artă, obiecte tradiționale realizate manual atestate de membrii profesioniști ai juriului, spectacole culturale-artistice, de la dansuri populare și muzică până la teatru de păpuși.

Bruges

Un oraș fermecător, care reușește să redea perfect atmosfera și spiritul Crăciunului, este Bruges. Centrul istoric al cochetului oraș belgian este inclus în patrimoniul mondial UNESCO și adună în luna decembrie o multitudine de turiști. Cei mai mulți vin să viziteze Festivalul Zăpezii și

Budapesta

Sculpturilor de Gheață, organizat într-un cort imens amplasat în centrul orașului. Vizitatorii se pot desfășura cu băuturi tradiționale belgiene, sortimente de bere apărute pe piață special de sărbători, servite direct la barul de gheață.

Copenhaga

Copenhaga este, în această perioadă, scaldată în lumină și culoare.

un oraș în miniatură care reproduce Catedrala Sfântul Vasile și autostrada transiberiană înconjurată de peisaje de poveste.

Berlin

Berlinul poate fi catalogat drept capitala târgurilor de Crăciun, pentru că, în fiecare an, peste 50 de astfel de evenimente sunt organizate. Cel mai mare și mai vizitat dintre târguri

Bruges

Danezii știu cum să instaleze atmosferă de sărbătoare autentică, lăsând la o parte comercialul și mergând pe drumul tradiției. Întotdeauna sub zăpadă în perioada sărbătorilor, Copenhaga transformă Parcul Tivoli în târg de Crăciun de la mijlocul lunii noiembrie până la finele lui decembrie.

Târgul are în fiecare an o tematică anume, precum cea rusească, ocazie cu care în parc este construit

rile din oraș este cel din Kaiser Wilhelm Gedächtniskirche, străbătut anual de mai bine de 4 milioane de vizitatori.

Târgul are la vânzare bijuterii, obiecte de artă și decorațiuni, dar și tradiționala mâncare de Crăciun, castane coapte și vin fiert. Târgul de Crăciun din Berlin își ține porțile deschise începând cu ultima săptămână din noiembrie până în Ajunul Crăciunului.

Praga

Berlin

Bace Toghieri și poveștile lui înțelepte

Interviu cu Gheorghe Hodrea, inventatorul poveștilor lui Bace Toghieri

La invitația Filialei din Seghedin a Institutului Cultural Român din Budapesta și a Autoconducerii Românilor din Seghedin, Bace Toghieri, însoțit de nepotul Toghieraș, a prezentat un spectacol de poezie, povești populare hazlii și colinde, cu prilejul seratei de Moș Nicolae. Plină până la refuz, sala a găzduit un eveniment gustat din plin de cei prezenți, fie oficialități, fie localnici ori invitați din comunitățile românești apropiate sau mai îndepărtate, spre mulțumirea lui Bace Toghieri. În după-masa aceleiași zile, Bace Toghieri, în persoana lui Gheorghe Hodrea din Arad, a fost invitat la un interviu în studioul de radio al emisiunii „O voce românească” de la Seghedin, unde a povestit despre personajele sale din povești, despre familia și satul său natal, Sinteia Mare, pe care le poartă în suflet oriunde s-ar afla.

– Fiindcă suntem în preajma sărbătorilor de iarnă o să vorbim azi despre povești. Când să povestim dacă nu de Crăciun, nu-i așa? V-aș ruga să ne prezentați o carte de vizită. Sunteți un om din regiunea noastră și vorbiți un grai care se folosește și în zonele noastre românești de dincoace de frontieră, așadar spuneți-ne câteva cuvinte despre dumneavoastră!

– Sunt un om obișnuit cu foarte multe minusuri și cu prea puține plusuri, născut pentru o singură dată, în 1964, și renăscut de fiecare dată când pot face o faptă bună. Așa cum ați spus, locuiesc în aceeași arie cu dumneavoastră, cu cei ce trăiți pe aceste meleaguri, o suprafață destul de întinsă în care se vorbește încă într-un anume stil, însă se mai folosesc expresii vechi, care pe cât sunt de frumoase, din păcate, sunt pe cale de dispariție. Or, eu tocmai asta am încercat și sper că am reușit să fac: pe de-o parte să conserv aceste cuvinte și expresii vechi și plăcute cu care ne-am născut și am crescut, pe de altă parte încerc să le transmit mai departe prin ceea ce fac, prin scrierile mele, generațiilor care vin după noi. Pentru că nu e suficient doar să primim, să luăm și să uzăm de un egoism care să ascundă frumusețile, fie ele tradiționale, fie ele chiar și culinare sau expresiile vechi cu care au trăit și au mers mai departe neam de neamul nostru.

– Spuneți că veniți dintr-un sat în care s-a păstrat graiul și Dvs. doriți să transmiteți acest grai celor care vin și vă as-

cultă. Spuneți-ne, cine este acest Bace Toghieri, cine este acest personaj? Este unul real sau fictiv?

– Bace Toghieri este un personaj în parte real, în parte imaginar. Când vorbesc de partea reală a personajului nu pot face să nu mă gândesc la bunicul meu, care era un om spiritual, deși trecut prin atâtea încercări în viață, veteran de război, care însăși a păstrat spiritul de glumă. Apoi aș adăuga câțiva vecini foarte simpatici, deosebit de buni povestitori și sigur aș cuprinde în acest personaj, de fapt, înțelepciunea populară a satului de câmpie.

– Acești vecini se recunosc în personajul Dvs.?

– Din păcate, nu-i avem printre noi. Și tocmai asta vreau să fac în poveștile mele, încerc să-i readuc printre noi. Bace Toghieri este un personaj destul de complex, destul de complicat, care dincolo de tot ceea ce vrea să pară, este un transmițător al bunătății. El de fiecare dată, pe lângă faptul că e înțeleptul satului și știe să rezolve orice problemă la orice oră din zi sau noapte, fie ea hazlie, fie serioasă, el este cel care transmite pacea, bunătatea, înțelegerea între oameni, sinceritatea, într-un cuvânt, este cel ce ar trebui să-l avem noi de

model, dacă pot să afirm acest lucru.

– Și chiar credeți în personajul Dvs.?

– Nu numai că sunt convins că e un etalon pentru noi toți, dar câteodată fără să-mi dau seama am ajuns să-l copiez. Chiar mă identific cu acest personaj și îmi place să cred asta.

– Vorbiți foarte frumos de satul Dvs. În poezii, în povești. Ce a însemnat satul natal?

– Satul natal e în primul rând locul în care am crescut. E locul unde i-am cunoscut pe cei de pe ulița mea, pe săteni, care sunt oameni cuminiți, oameni muncitori și cu respect, apoi e locul unde am primit cei șapte ani de-acasă, învățătura, sfaturile de viață de la ai mei și de la cei de pe ulița noastră. Pe vremuri, și pot să afirm asta cu tărie, trăiam după un anumit cod moral cu anumite legi nescrise ale bunului simț. Apoi aș spune că satul meu, la care fac referire în atâtea povești pe care le-am scris precum și în poeziile în grai, este locul în care mă întorc de fiecare dată cu plăcere. Este oaza de liniște unde, după atâtea încercări și frământări ale vieții cotidiene, după tumultul celor petrecute zi de zi, e locul care îmi asigură un confort, e locul unde îmi încarc bateriile. Sigur că imaginar îi văd pe toți aceia care mi-au marcat copilăria, acolo îmi revăd bunicii, deși nu sunt prezenți fizic, dar umbrele lor le simt peste tot în gospodărie, în casă, pe lavița de la uliță unde întotdeauna ne adunam și noi, copiii, alături de cei bătrâni și acolo era locul cel mai potrivit să auzim povești, să auzim întâmplări de viață și atâtea și atâtea relații mai mult sau mai puțin hazlii din război. Pentru că veteranii de război

au fost marcați de încercările prin care au trecut. Așadar, acesta este satul meu pe care îl respect și pe care îl port undeva într-un colțor de suflet.

– Presupun că nu găsiți același sat pe care l-ați părăsit la vârsta de 14 ani?

– Așa e. Modernismul, din păcate, modifică stilul de viață al omului din zilele noastre. Mă bucur însă să constat că mai sunt săteni care se mai poartă în hainele acelea pe care le știam de pe vremuri, păstrează obiceiurile și, mai mult de-atât, aș vrea să fac aici referire la un aspect interesant. În ultimii ani am fost invadați de atâtea și atâtea curente din Occident și de mâncăruri pline de chimicale. Or, când merg acasă, mama îmi face de fiecare dată pancove, colăcei, plăcintă, coardă cu mac, nu mai vorbesc de tocană de croampe cu carne, în care, vă asigur, că nu pune nimic ce ține de chimia alimentară.

– Eu dacă mă gândesc la povești, mă gândesc la poveștile clasice de dormit copii. Poveștile Dvs. pentru cine sunt?

– Am publicat aproximativ 150 de povești populare hazlii. Majoritatea poveștilor sunt pentru tinerii care au ajuns la o vârstă a maturității, cu atât mai mult pentru generațiile de mijloc, pentru cei de vârstă a doua. Dar poveștile mele sunt și pentru cei de generația a treia.

– Ați așternut pe hârtie în urmă cu patru ani prima poveste, iar acum poveștile lui Bace Toghieri sunt un brand al locului și chiar am citit că v-ați hotărât să înregistrați marca, adică personajul, Bace Toghieri. De ce ați crezut

că este important să-l înregistrați?

– La început, anumite aspecte mai puțin plăcute din viața celor care scriu nu le-am cunoscut. La multe dintre ele nici nu m-am gândit că ar fi posibile. Din păcate, se întâmplă și lucruri nedorite. Nu vreau să dau nume de branduri, de societăți, de firme sau produse cărora nu li sa dat un statut oficial. Am ajuns însă în cazul în care anumite persoane cu doriri și cu intenții nu prea bune au profitat de aceste delăsări ale celor care trebuiau să înregistreze produsele, au făcut rezervare și s-au înregistrat sau dacă nu au făcut-o au cerut drept de autor. După 10-15 povești, am atașat, după cum ați văzut și pe internet, acea imagine și denumirea personajului și am fost sfătuit ca să înregistrez acest personaj. Și pentru că în viață, pot să o spun cu tărie, nimic nu este la întâmplare, totul se petrece pentru că așa trebuie să se petreacă, important este să realizăm că suntem la locul potrivit, în preajma omului potrivit, și dacă realizăm acest lucru atunci sigur că va fi dreaptă căreia vieții noastre și lipsită de încercări și de neazuri. Mulțumesc Domnului că mi-a scos în cale în mod neașteptat o familie de tineri care m-au ajutat ca să-mi protejez munca și efortul meu să nu fie în zadar...

(Întreaga discuție cu Gheorghe Hodrea o veți putea asculta în emisiunea „O voce românească” de la Radio Seghedin, în ziua de 24 decembrie, între orele 16.00-18.00, pe undele medii la 1188 kHz.)

Iulia Kaupert

Rețete pentru un meniu de sărbătoare

Dacă pe masa de Crăciun ne place să avem mâncăruri tradiționale, de Anul Nou ne dorim un meniu deosebit, cu specialități culinare și delicatețe pe care nu avem ocazia să le servim oricând. De aceea, vă propunem un meniu de sărbătoare cu specialități clasice, dar și rețete originale, pe care să le savurați împreună cu invitații dumneavoastră. La mulți ani!

Borș de pește

Ingrediente (aproximative):

1, 1/2 kg pește, 3 morcovi, 1/4 țelină, 1 păstârnac, 1 ceapă, 1 ardei gras, 3-4 cartofi mai mici, 150 ml bulion, 1/2 litru borș, 3-4 linguri leuștean tocat, ulei, sare.

Mod de preparare:

Spălăm peștele bine, îl tăiem bucăți și-l punem să fiarbă cu puțină sare în 4 litri de apă. Morcovii, țelina, păstârnacul le curățăm și le dăm pe răzătoarea cea mare. Ardeii îl tăiem fâșii sau cubulețe și ceapa o tocăm mărunt. Călim zarzavatul în 4-5 linguri de ulei și apoi adăugăm apa doar cât să-l

acopere. Adăugăm sare (sau vegeta) și lăsăm să fiarbă. Când peștele a fiert îl scoatem cu o spumieră și îl lăsăm să se răcească. Supa rămasă o strecurăm cu o strecurătoare fină și o adăugăm la zarzavat. Adăugăm la ciorbă și cartofii curățați și tăiați cubulețe, bulionul și leușteanul. Carnea răcită o curățăm frumos de pe oase și o adăugăm în ciorbă. Separat dăm borșul într-un clocot și-l adăugăm la ciorbă. Gustăm și, dacă e cazul, potrivim de sare. Servim cu ardei iute și, dacă vă place, cu smântână.

Mușchiuleț de porc cu vin și ardei

Ingrediente (2 porții):

1 mușchiuleț de porc (400g), 1 ceapă, 2 ardei kapia, 100 ml vin, sare, piper, 100 ml smântână

Mod de preparare:

Tăiem mușchiulețul în două și-l prăjim în puțin ulei de măsline timp de 2-3 minute. Adăugăm vinul acoperim cu un capac și-l lăsăm să se facă la foc mic 15-20 minu-

te. Îl scoatem pe o farfurie și lăsăm să stea la cald.

Într-o tigaie punem uleiul ce-a rămas de la prăjit și adăugăm ardeii și ceapa tăiați felii. Acoperim cu un capac și lăsăm 5 minute să se prăjească înăbușit la foc mic. Luăm capacul, oprim focul și lăsăm să se răcească puțin. Adăugăm smântână și amestecăm.

Prăjitură „Căciulii rusești”

Ingrediente:

Pentru blat: 4 ouă, 200 g zahăr, 100 ml ulei, 100 ml apă fiartă, 250 g făină, 1 praf de copt, 1 sau 1/2 linguri cacao.

Pentru cremă:

1 plic budincă de vanilie, 350 ml lapte, 100 g zahăr, 1 vanilie, 200 g unt

Pentru glazură e nevoie de 100 g ciocolată, 3 linguri ulei, iar pentru ornat mai avem nevoie de: 100 g nucă de cocos sau 100 g nucă măcinată

Prima dată facem blatul; separăm ouăle și batem albușurile spumă. Gălbenușurile se mixează cu zahărul până se albesc și zahărul de dizolvă. Se adaugă uleiul și apa și se amestecă bine. Făina se amestecă cu praful de copt și se adaugă în compoziția de mai sus până se încorporează. Se adaugă spuma de albușuri se amestecă și se coace un blat, care după ce s-a răcit se taie rondele cu o formă rotundă.

Pentru cremă facem o budincă mai concentrată în care punem zahărul și vanilia și când se ră-

cește adăugăm untul sau margarina spumată și mixăm bine. Rezultă o cremă pufoasă.

Asamblare:

Punem crema pe un cerc, acoperim cu cealaltă jumătate, apoi ungem cu cremă pe margini și tăvăm prin nucă de cocos. Pentru alt aspect se poate pune și nucă de cocos colorată sau nucă măcinată.

Așezăm tortulețele pe o tavă și preparăm glazura.

Topim ciocolata pe baie de abur și adăugăm uleiul. Prăjiturele pufoase și aspectuoase se dau pe urmă deasupra cu glazură.

Tort „Pasiune”

Ingrediente:

Blat: 6 ouă, 10 linguri de zahăr, 4 linguri apă, 6 linguri ulei, 20 g cacao, 8 linguri făină, 1 vârf de cuțit praf de copt

Cremă: 250 g mascarpone, 150 ml lapte, 4 gălbenușuri, sucul de la o portocală, 3 linguri de zahăr (dacă folosiți frișcă neîndulcită dublați cantitatea), 10 g gelatină, 500 ml smântână pentru frișcă

Sirop pentru blat: 200 ml apă, 3 linguri de zahăr, linguriță esență de rom

Glazura: 200 g ciocolată, 120 ml smântână pentru frișcă.

Mai e nevoie de 200 g pișcoturi, diferența până la 1 litru de smântână pentru frișcă (380 ml), 1 cană cafea mai slabă neîndulcită.

Mod de preparare: Batem albușurile spumă, tare, și apoi adăugăm treptat zahărul alternând cu apa (2 linguri zahăr, mixăm bine, o lingură apă). Apoi adăugăm gălbenușurile unul câte unul, mixăm bine după fiecare, adăugăm și uleiul. Separat amestecăm făina cu cacao și praful de copt. Vă recomand să cerneți făina înainte, la fel și praful de cacao. Adăugăm treptat câte-o lingură din amestecul de făină, cacao și praf de copt

și amestecăm ușor cu o lingură sau spatulă de lemn.

Coacem blatul 40 de minute la 180 g, într-o formă tapetată cu foaie de copt sau unsă cu puțină grăsime și tapetată cu făină.

Scoatem blatul, îl lăsăm să se răcească și apoi îl tăiem în 2.

Punem prima parte din blat pe tava pe care servim tortul, o însiropăm bine, apoi jumătate de cremă, apoi pișcoturile trecute prin cappuccino sau cafea pe care le așezăm unul lângă altul. Punem cealaltă jumătate de cremă, cealaltă jumătate de blat însiropat, ornăm cu glazură și cu frișca rămasă și dăm la rece până a 2-a zi.

Mi-e dor de Gheorghe Hodrea

Mi-e dor dă satu' meu cu uliț' drepchie,
Dă casa cu număr' opt zăci și șepchie,
Dă buna ce cocia scoverz' cu scoacă,
Dă bunu' ce ducia-n coșară fin la vacă.

Mi-e dor dă cei ce nu mai îs,
Mi-e dor dă tăt ce ei m-or zîs,
Dă voarbile ce mi li-or dat,
Dă cele ce n-or apucat.

Mi-e dor dă chinda tăgășită
Și dă strîjaua puhabă dă pită,
Dă pancove, gomboț' și colăcei,
Dă tăț' ai lor, da și dă tăț' ai mniei.

Mi-e dor d-al frunzilor dă nuci covor,
Dă dosu' împănat d-îngă lăvor,
Dă mîșile ce dorm pă cinăpei,
Dă jocu' d-a ascunsa pîn tulei.

Mi-e dor dă apa dî la artizană
Și dă tăițaii galbini dî pîn zamă,
Dă ratuta dă ouă cu jumere
Și dă plăcinta răchișe cu mere.

Și cînd mi-e dor d-atîta dor dă tăchie,
Mă sui în lada cu motor și roachie,
Mă-ntorc în satu' meu cu uliț' drepchie,
La casa cu număr' opt zăci și șepchie.

Scrisoare pentru Moș Crăciun

„Dragă Moșule, te rog mult să-mi aduci un trenuleț electric, o mașinuță și o ciocolată.”

Se duce copilul la poștă și duce scrisoarea. Poștărițele deschid scrisoarea, o citesc și li se face milă de copil. Hotărăsc ele să pună mână de la mână și să-i cumpere copilului darurile. Strâng ele banii, cumpără trenulețul, cumpără mașinuța, dar de ciocolată nu le mai ajung banii. Trimit cadoul copilului.

La câteva zile după Crăciun copilul duce la poștă o altă scrisoare cu mulțumirile pentru Moș Crăciun:

„Dragă Moșule, îți mulțumesc pentru cadouri, trenulețul este magnific, mașinuța este super. Eu sunt

convins că mi-ai trimis și ciocolată, dar cred că zdrențele alea de la poștă au mâncat-o”.

UMOR

Chiar înainte de Crăciun, un politician cinstit, un avocat binevoitor și Moș Crăciun se aflau în liftul unui hotel foarte select.

Înainte ca ușa să se deschidă observă o bancnotă de o sută de mii care zace pe jos.

Care dintre cei trei credeți o ridică??

Moș Crăciun, desigur, ceilalți doi nici nu există!

☺ ☺ ☺

Soția către soț la petrecerea de Revelion:

– Mai cântă niște cântece!

– De ce să mai cânt că am obosit deja?

– Cântă! Cântă! Când cânti nu mai bei...

☺ ☺ ☺

– Tot caut și caut și constat că nu găsesc nici o rochie pentru petrecerea de Revelion...

– Dacă mai cauți mult o să ai nevoie de o rochie de plajă!

☺ ☺ ☺

Un polițist oprește pe stradă un om beat criță:

– De unde veniți?

– De la petrecerea de Revelion!

– Tu îți bați joc de mine? Revelionul a fost acum două săptămâni!

– Asta știu, dar eu abia acum m-am gândit să mă întorc acasă...

Sms-uri de sărbători

Îți doresc un Revelion fericit alături de familie și prieteni, să te distrezi și să te relaxezi... și, cel mai important, să nu faci nimic din ceea ce eu nu aș face! Moșul te vede! Ho-ho-ho! La mulți ani!

▲ ▼ ▲

Fie ca noul an să-ți

aducă mai multe zâmbete decât împotriviri, mai multe reușite decât înfrângeri și mai multe împliniri decât te-ai gândit vreodată.

▲ ▼ ▲

Sfintele sărbători ale Crăciunului și Noului An 2012 să vă aducă sănătate și fericire, iar cântecele

îngerilor care vestesc nașterea Domnului să vă umple sufletele și casa de bucurii și speranțe! La mulți ani!

▲ ▼ ▲

Fie ca bucuria și liniștea aduse de sfintele sărbători să vă însoțească pe tot parcursul anului.

DE CRĂCIUN

De Crăciun, judecătorul îl întreabă pe acuzat:

– De ce ești acuzat?

Acuzatul răspunde:

– Mi-am făcut cumpărăturile de Crăciun prea repede.

Judecătorul răspunde:

– Asta nu-i nici o crimă, cu cât înainte?

La care acuzatul răspunde:

– Înainte de deschiderea magazinului.

Proverbe
cu umor

* Munca l-a creat pe om, dar nici lenea n-a omorât pe nimeni.

* Ce poți face azi, nu lăsa pe mâine, lasă pe poimăine. Ori se uită, ori nu mai este nevoie.

* Lucrarea ce se termină în 30 de zile nu merită să te ocupi de ea.

* Numai cine nu muncește nu greșește. Cine nu greșește merită să fie premiat.

* Nouă nu ne este frică de muncă, fiindcă știm să ne ferim de ea.

* Munca te menține în viață! Dar, ați văzut voi pe cineva să moară de lene?!

* Cine sapă groapa altuia departe ajunge, cine se scoală mai dimineața cade în ea.

* Omul înțelept își face vara sanie și iarna o pune pe foc.

* Mai bine să te duci la spartul târgului decât să nu te duci deloc; măcar ai idee de ce-a fost în târg.

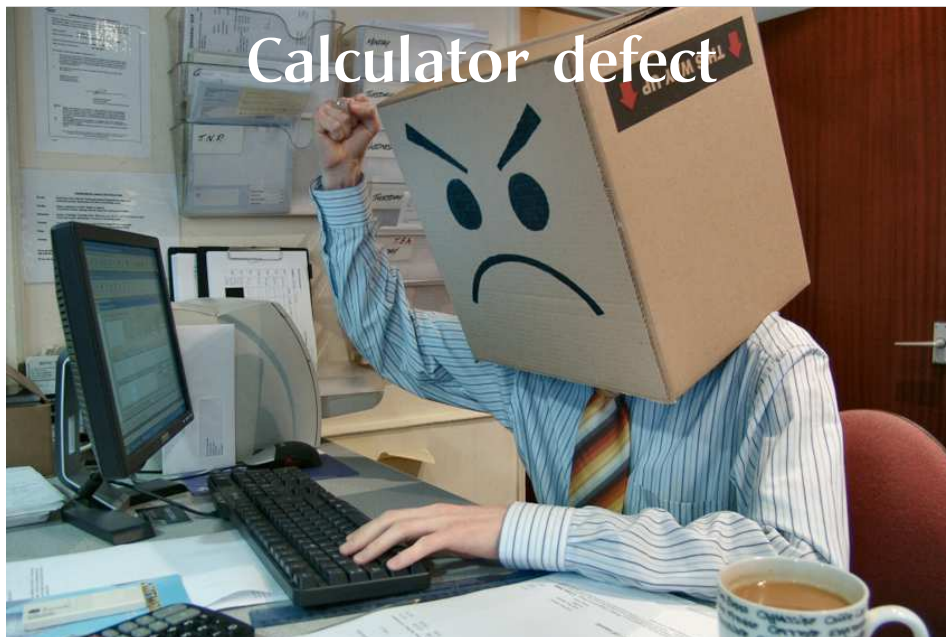
* Sesiunea trece, studenții rămân!!!

* Cine râde la urmă... râde că nu s-a prins de poantă...

PunctuleTUL de Vedere

UMOR

Aceasta este o întâmplare adevărată petrecută la Word Perfect Help Line. Angajatul companiei care a participat la discuția de mai jos a fost concediat. Ulterior, el a dat în judecată compania pentru „concediere fără motiv”. Ceea ce urmează este un pasaj din discuția care a dus la concediere.

– Word Perfect Techni-cal Desk, vă pot ajuta cu ceva?

– Da, am o problemă cu Word Perfect.

– Ce problemă?

– Păi, scriam și dintr-o dată toate cuvintele au dispărut.

– Au dispărut?

– Da, au dispărut.

– Hmm. Și ce afișează ecranul tău acum?

– Nimic.

– Nimic?

– E negru; și nu acceptă nimic din ceea ce scriu.

– Ești încă în Word Perfect, sau ai ieșit?

– De unde vrei să-mi dau seama?

– Vezi un prompter C: pe ecran?

– Ce-i ăla un prompter C:?

– Nu contează. Poți mișca cursorul pe ecran?

– Nu e nici un cursor. Ți-am spus că nu acceptă nimic din ceea ce tipăresc!

– Monitorul tău are un indicator de funcționare?

– Ce e ăla un monitor?

– Este chestia aia cu ecran și care arată ca un TV. Are o luminiță care să-ți arate dacă e deschis sau nu?

– Nu știu.

– Atunci uită-te în spatele monitorului și vezi unde duce cablul electric. Poți să vezi asta?

– Da, cred că da.

– Minunat. Urmează cablul electric, și spune-mi dacă este băgat în priză.

– ...Da, este.

– Când te-ai uitat în spatele monitoru-

lui, ai observat că sunt două cabluri și nu doar unul băgat în monitor?

– Nu.

– Ei bine, sunt două. Mai uită-te o dată și găsește și celălalt cablu.

– Ok, l-am găsit.

– Urmărește-l și spune-mi dacă este băgat bine în spatele computerului tău.

– Nu pot să fac asta.

– Huh. Dar măcar poți vedea dacă este?

– Nu.

– Nici dacă îți pui genunchiul pe ceva sau te întinzi pe ceva?

– O, nu e din cauza că nu am unghiul bun, ci din cauza că e întuneric.

– Întuneric?!

– Da, lumina din birou este stinsă, singura lumină care vine este de afară.

– Păi, aprinde lumina în birou.

– Nu pot.

– Nu? De ce?

– Pentru că e o pană de curent.

– Aaa... o pană de curent? Aha, ok. Cred că am rezolvat problema. Mai ai cutiile și manualele și chestiile de împachetare cu care a venit computerul tău?

– Da, le țin în dulap.

– Bine. Du-te și adu-le, și bagă sistemul în cutii exact așa cum l-ai primit. Și apoi du-l înapoi de la magazinul de la care l-ai luat.

– Adevărat? Este chiar atât de grav?

– Da, mă tem că da.

– Atunci asta e, îl duc înapoi. Și ce să le spun?

– Spune-le că ești prea prost ca să ai un computer.

TVR 1

Luni 26 decembrie

6.00 Telegiurnal 7.10 Film. Crăciun împreună 8.50 Spectacol de circ internațional 9.10 În lumea copiilor 10.15 Tezaur folcloric. Bună ziua, gazdă bună (I) 12.00 Tezaur folcloric. Bună ziua, gazdă bună (II) 13.00 Telegiurnal 13.45 Gala sportului românesc (I) 15.00 Gala sportului românesc (II) 16.15 Gala sportului românesc (IV) 19.00 Telegiurnal 20.10 Gala teatrului și filmului de televiziune 22.10 Film. Cântece de dragoste.

Marți 27 decembrie

6.00 Telegiurnal 7.10 Film. Crăciun din greșeală 8.45 Înainte și după Toma 11.10 Zestrea românilor 11.40 Serial. Legendele palatului (R) 13.00 Telegiurnal 13.45 Desene animate 14.30 Rom european 15.00 Maghiara de pe una 16.00 Telegiurnal 16.30 Serial. Prin păduri și munți, inimi înlănțuite 17.25 Serial. Legendele palatului 19.00 Telegiurnal 20.00 Serial. Anatomia lui Grey 21.45 Jurnal de libertate 22.10 Film. Doar o plimbare!

Miercuri 28 decembrie

6.00 Telegiurnal 7.10 Film. Poveste de crăciun 8.40 55 de ani de sport în 55 de minute (R) 9.45 55 de ani de muzică în 55 de minute (R) 10.50 Jurnal de libertate (R) 11.10 Zestrea românilor. Hai la ciurlișat – Județul Prahova 11.40 Serial. Legendele palatului (R) 13.00 Telegiurnal 13.45 Desene animate 14.30 Oameni ca noi 15.00 Convițuri 16.00 Telegiurnal 16.30 Serial. Prin păduri și munți, inimi înlănțuite 17.25 Serial. Legendele palatului 19.00 Telegiurnal 20.00 Sport 2011. Retrospectiva anului sportiv 21.10 Film. Sirene 23.00 Jartele, dandele, amoriuri, voaluri și...can can: Moulin Rouge Forever!

Joi 29 decembrie

6.00 Telegiurnal 7.10 Film. Motanul încălțat 8.35 În lumea copiilor 9.40 Film. Minoes 11.10 Zestrea românilor. Vremea colindelor 11.40 Serial. Legendele palatului (R) 13.00 Telegiurnal 13.45 Desene animate 14.30 Emisiune în limba germană 16.00 Telegiurnal 16.30 Serial. Prin păduri și munți, inimi înlănțuite 17.25 Serial. Legendele palatului 19.00 Telegiurnal 20.00 Retrospectivă politică internă 21.10 Exclusiv. Documentarele Televiziunii Române 22.20 Film. Nemuritorul.

Vineri 30 decembrie

6.. Telegiurnal 7.10 Film. Arca lui Noe 8.45 Spectacol de circ internațional 9.10 Moștenirea Domnului Caragiale (R) 11.10 Zestrea românilor. Cete în carnaval 11.40 Serial. Legendele palatului (R) 13.00 Telegiurnal 13.45 Desene animate 14.30 Mai aproape de tine 15.00 Legendele baletului rus 16.00 Telegiurnal 16.30 La vie en rose 17.25 Serial. Legendele palatului 19.00 Telegiurnal 21.00 Retrospectivă politică externă 22.10 Film. Trădarea.

Sâmbătă 31 decembrie

6.00 Desene animate 7.10 Omul și timpul 8.30 Pro patria 9.10 Film. Artur și răzbușarea lui Maltazard 10.50 Spectacol de circ internațional 11.10 Film. Vine fanfara! 12.40 Spectacol de circ internațional 13.00 Telegiurnal 13.30 Universal Celibidache 14.00 Tezaur folcloric 15.00 Dă Doamne la lume bine! 16.00 Sport 2011. Retrospectiva anului sportiv 16.50 Film. Anastasia 19.00 Telegiurnal 20.00 Distractiv Show 20.30 Întrecerea vedetelor – Revelion 2012 (I) 21.00 Întrecerea vedetelor – Revelion 2012 (II).

Duminică 1 ianuarie

6.00 Desene animate 7.10 Universal credinței 9.10 Film. Toți spre vest, o nouă aventură cu Lucky Luke 10.45 Spectacol de circ internațional 11.15 Concertul de Anul Nou de la Viena (I) 12.00 Telegiurnal 12.15 Concertul de Anul Nou de la Viena (II) 13.45 12 mese. Concurs 14.20 Dacă doriți să revedeți (I) 16.50 Film. Anastasia 19.00 Telegiurnal 20.10 Film. El Dorado sau Templul Soarelui 21.55 Zestrea românilor 22.10 Film. Capcana suspiciunilor.

TVR 2

Luni 26 decembrie

7.00 Rhythm of the dande. Înregistrare din spectacolul susținut de Compania Națională de Dans a Irlandei (R) 8.10 Film. Ucenicul lui Merlin (R) 10.10 Film. Moș Crăciun Junior 11.45 Taxi. Concert susținut la Sala Palatului din București în iunie 2011 12.30 Jamie: Crăciun în familie 13.00 Frați de viță 13.35 Gala speranței. Concert 14.30 Crăciunul în lume 15.00 Budapest Gypsy Symphony Orchestra (I) 16.00 Legendele vestului american 16.30 Clubul de comedie 17.00 Engelbert Humperdick. Concert (I) 17.50 Poate nu știai 18.00 Ultimul stinge lumina 19.10 Film. Al zecelea regat 20.45 Engelbert Humperdick. Concert. (II) 21.40 Film. Pantera roz contraatacă.

Marți 27 decembrie

7.00 Serial. Tandem de șoc 8.10 Film. Al zecelea regat (R) 9.45 Poate nu știai 9.55 Pastila de sănătate 10.30 Latitudini. Documentar 11.00 Pe picior mare (R) 11.35 Confesiuni (R) 12.30 Jamie: Crăciun în familie 13.35 Împreună în Europa 15.00 Serial. Tandem de șoc (R) 16.00 Legendele vestului american 16.30 Clubul de comedie 17.00 Telegiurnal 17.30 Planeta puilor 18.35 Islanda. Documentar 19.10 Film. Al zecelea regat (II) 20.45 Pastila de sănătate 21.00 Ora de știri 22.00 Garăna Jazz Festival (I).

Miercuri 28 decembrie

7.00 Serial. Tandem de șoc 8.10 Film. Al zecelea regat (R) 9.55 Pastila de sănătate 10.30 Latitudini. Documentar 12.35 Confesiuni 12.30 Jamie: Crăciun în familie 13.35 Împreună în Europa 15.00 Serial. Tandem de șoc (R) 16.00 Legendele vestului american 17.00 Telegiurnal 17.30 Planeta puilor 18.00 Ultimul stinge lumina 19.10 Film. Al zecelea regat 20.45 Pastila de sănătate 21.00 ora de știri 22.00 Garăna Jazz Festival (II).

Joi 29 decembrie

7.00 Serial. Tandem de șoc 8.10 Film. Al zecelea regat (R) 9.55 Pastila de sănătate 10.30 Latitudini 11.35 Confesiuni (R) 12.30 Jamie: Crăciun în familie 13.35 Împreună în Europa! 15.00 Serial. Tandem de șoc (R) 16.00 Legendele vestului american 17.00 Telegiurnal 18.00 Ultimul stinge lumina 19.10 Film. Al zecelea regat 20.45 Pastila de sănătate 21.00 Ora de știri 22.00 Garăna Jazz Festival (III).

Vineri 30 decembrie

7.00 Serial. Tandem de șoc 8.10 Film. Al zecelea regat 9.45 Poate nu știai 10.30 Latitudini 11.30 Confesiuni (R) 12.30 Jamie: Crăciun în familie 13.35 Împreună în Europa! 15.00 Serial. Tandem de șoc 16.00 Legendele vestului american 17.00 Telegiurnal 17.30 Planeta puilor 18.00 Ultimul stinge lumina 19.10 Film. Al zecelea regat 20.45 Pastila de sănătate 21.00 Ora de știri 22.00 Garăna Jazz Festival (IV)

Sâmbătă 31 decembrie

7.00 D'ale lui Mitică (R) 8.10 Film. Al zecelea regat (R) 9.45 Film. Arde-i una frantzuoazei 11.25 Rapsodia pământului. Concert extraordinar susținut de Gheorghe Zamfir (I) 12.30 Jamie în America 13.35 Film. Farul singuratic 15.15 Pastila de sănătate 16.00 Festivalul Circo Massimo 16.50 Poate nu știai 17.00 Pașaport de România 18.00 Clubul de comedie 19.10 Film. Răzbușarea panterei roz 20.55 Pastila de sănătate 21.10 Compay Segundo. Concert 22.30 Film. Petrecerea.

Duminică 1 ianuarie

6.00 Rapsodia pământului. Concert extraordinar susținut de Gheorghe Zamfir (II) 7.00 Răzushow 8.10 Film. Farul singuratic (R) 9.50 Poate nu știai 10.00 Vitas la București. Concert (I) 11.00 Festivalul Circo Massimo (R) 11.50 Frați de viță 12.20 Lumea modei 12.30 Jamie în America 13.10 Film. Povești cu zâne 15.10 Premiile magiei 16.45 Lumea modei 17.00 Răzushow 18.00 Seara divelor 18.55 Poate nu știai 19.10 Film. O împușcătură în întuneric 21.00 Bun venit la sfârșitul lumii 22.10 Equilibrium (R).

O VOCE ROMÂNEASCĂ

Viața și tradițiile românilor din Ungaria

26 DECEMBRIE, LUNI (Tiberiu Boca)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Emisiune specială de Crăciun (Festivalul de colinde de la Micherechi din anul 2010) 17.55: Încheiere

27 DECEMBRIE, MARȚI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16:25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.30: „Din 4 colțuri ale lumii” 17.55: Încheiere

28 DECEMBRIE, MIERCURI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16:25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri 17.10: Reportaje, interviuri 17.50: Interviul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

29 DECEMBRIE, JOI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16:25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17:30 Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.40: Revista, presei 17.50: Interviul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

30 DECEMBRIE, VINERI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16:25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.50: Interviul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

31 DECEMBRIE, SÂMBĂȚĂ (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Emisiune specială de Revelion (Secvențe de la Concertul din Iula al cântărețului de muzică folk Nicu Alifantis și al trupei timocene Misteria Carpatica) 17.55: Încheiere

1 IANUARIE, DUMINICĂ (Ștefan Crâsta)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Emisiune specială de Anul Nou (Urări de Anul Nou din partea bisericilor; Interviuri cu doamna etnograf Emilia Martin despre obiceiurile legate de Anul Nou) 17.55: Încheiere

Ecranul nostru

miercuri, 28 decembrie 2011 (m1 ora 13.30)

Reluare: joi, 29 decembrie 2011 (Duna Tv 11.30)

Programul prevăzut pentru săptămâna viitoare:

În ultima ediție a programului românesc televizat o să puteți vedea și asculta muzică folk și prelucrări de muzică populară și o să-l puteți cunoaște pe acel pedagog, care se află în spatele culiselor, adică a succeselor deosebite ale generațiilor de dansatori din Micherechi. Realizator: Ștefan Crâsta

Nu răspundem pentru eventuale modificări în programele radio și tv!

O VOCE ROMÂNEASCĂ

Viața și tradițiile românilor din Ungaria

2 IANUARIE, LUNI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16:25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Montaj de muzică populară 17.55: Încheiere

3 IANUARIE, MARȚI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16:25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.30: „Din 4 colțuri ale lumii” 17.55: Încheiere

4 IANUARIE, MIERCURI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16:25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri 17.10: Reportaje, interviuri 17.50: Interviul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

5 IANUARIE, JOI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16:25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17:30 Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.40: Revista, presei 17.50: Interviul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

6 IANUARIE, VINERI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16:25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.50: Interviul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

7 IANUARIE, SÂMBĂȚĂ (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 16.15: Evenimente calendaristice 16:25: Reportaje, interviuri 17.25: Stele de cinci stele – emisiune de muzică ușoară 17.55: Încheiere

8 IANUARIE, DUMINICĂ (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: „În lumea credinței” – emisiune religioasă 17.00: Sinteza știrilor săptămânii 17:10: Retrospectiva săptămânii (spicuri din interviurile și reportajele difuzate în cursul săptămânii) 17.55: Încheiere

Ecranul nostru

miercuri, 4 ianuarie 2012 (m1 ora 13.30)

Reluare: joi, 5 ianuarie 2012 (Duna Tv 11.30)

Programul prevăzut pentru săptămâna viitoare:

În prima ediție a programului românesc televizat o să puteți vedea, ca și în fiecare an, retrospectiva celor mai importante evenimente, legate de comunitatea românească din Ungaria, din anul pe care l-am lăsat în urmă. Realizator: Ștefan Crâsta

*Sorcova,
Vesela,
Să trăiți, să înfloriți,
Întru mulți ani fericiți
Și ca pomii să-nmuguriți
Și ca ei să-mbătrâniți
Și ca toamna cea bogată;
Fie casa-ndestulată.
Tot cu mesele întinse,
Cu făcliile aprinse,
Să petreceți împreună,
Până-n veci cu voie bună
La anul și la mulți ani!*